

มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.ชลบุรี จ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอน
ของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้แต่ง หัตถ์คุณย์ ชัยกัญญา
ภาคกระวี นฤคธ

ผศ. นลินี บำเรอราช

ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์

๓๕๐๐๒ ๕๑๘๑

- 3 ก.ค. 2545

154633

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปีงบประมาณ 2543

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อหาองค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน จากความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง กับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงของนิสิตฝึกสอน และผู้บริหารโรงเรียนหน่วยฝึกสอน ปีการศึกษา 2544 จำนวน 293 คน ผลการวิจัยพบว่า ในการแสดงความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต้นแบบ 8 องค์ประกอบ ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น คือ การเตรียมการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การปฏิบัติตน ความรู้ความสามารถ การพัฒนาการสอน และการปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ทุกองค์ประกอบมีความสำคัญระดับ 4.25 ขึ้นไป ยกเว้นองค์ประกอบเรื่องการปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน ที่มีค่าความสำคัญระดับ 3.86 เมื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักความสำคัญของเรื่องการเตรียมการสอนมากที่สุด

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ด้วยการ Rotate Component Matrix พบว่า การจับกลุ่มขององค์ประกอบเปลี่ยนแปลงไปจากองค์ประกอบต้นแบบที่ทำเป็นแบบสอบถาม กล่าวคือ มีองค์ประกอบที่ชัดเจนด้วยมีตัวแปรมากกว่า 4 ตัวแปร องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนจากการวิจัยครั้งนี้มี 5 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. องค์ประกอบด้านการปฏิบัติตน
3. องค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน
4. องค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถ
5. องค์ประกอบด้านการเตรียมการสอน

งานวิจัยเรื่องนี้จึงได้ข้อสรุปของการวิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ว่า ในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต้องให้น้ำหนักความสำคัญเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด และให้น้ำหนักความสำคัญเรียงลำดับจากมากไปสู่น้อย จากเรื่องการปฏิบัติตน การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน ความรู้ความสามารถ และการเตรียมการสอน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยบูรพา.....	7
การดำเนินงานฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	9
การประเมินผลการฝึกสอน.....	13
การจัดการเรียนการสอนของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	20
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู.....	22
การสอนที่มีประสิทธิภาพ.....	23
การวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
การสร้างแบบสอบถาม.....	35
การรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายการองค์ประกอบในการประเมิน..	41
5 อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก.....	64
ภาคผนวก ข.....	67

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	39
2 อายุราชการของอาจารย์ที่เลี้ยง.....	39
3 วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
4 ตำแหน่งทางวิชาการของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	40
5 จำแนกอาจารย์นิเทศก์ตามภาควิชาที่สังกัด.....	40
6 จำแนกผู้ประเมินตามจำนวนครั้งของการเป็นผู้ประเมินนิสิตฝึกสอน.....	40
7 การแจกแจงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแสดงความคิดเห็น ของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยงกับผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อองค์ประกอบ ต้นแบบ.....	41
8 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อองค์ประกอบต้นแบบ.....	42
9 องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมการสอน.....	43
10 องค์ประกอบที่ 2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....	44
11 องค์ประกอบที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	45
12 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้.....	46
13 องค์ประกอบที่ 5 การปฏิบัติงาน.....	47
14 องค์ประกอบที่ 6 ความรู้ความสามารถ.....	48
15 องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาการสอน.....	49
16 องค์ประกอบที่ 8 การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือการสอน.....	50
17 แสดงค่า Eigen Value ในกรณีค่า Eigen Value เกิน 1.....	52
18 แสดงการคำนวณ Rotated Component Matrix.....	53

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักมากที่สุดใน 8 องค์ประกอบ.....	51

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดของการสอนที่มีประสิทธิภาพ.....	25
---	--	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ด้วยเหตุที่การศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อความมั่นคง สงบสุข และความปลอดภัยของชาติ ยิ่งในยุคปัจจุบันการแข่งขันกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ในเวทีโลกมีมากขึ้นเรื่อย ๆ หลายประเทศจึงพยายามพัฒนาการศึกษาในเชิงปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ หลายประเทศได้ประกาศนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนรุ่นใหม่ และกำหนดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เช่น สหรัฐอเมริกาได้ประกาศนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 มาตั้งแต่ พ.ศ. 2540 และเริ่มปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังเรื่อยมา นโยบายข้อหนึ่งจากนโยบาย 10 ข้อ ระบุว่า “การที่จะได้โรงเรียนที่ดีที่สุด จะต้องได้ครูที่ดีที่สุดมาก่อน” (เคลินิวส์, 12 ก.พ. 2540) จากนโยบายดังกล่าวนี้เป็นผลให้แทบทุกรัฐได้ให้ความสำคัญต่อการที่จะปรับปรุงการฝึกหัดครู และพัฒนาอย่างหลากหลาย อาทิเช่น การบังคับใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และการวิจัยคุณภาพครู

สำหรับประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดบทบัญญัติต่าง ๆ ไว้ 9 หมวด โดยมีการกำหนดเรื่องการพัฒนาคุณภาพครูไว้ในหมวดที่ 7 ซึ่งเป็นหมวดว่าด้วยการจัดระบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏอยู่ในมาตรา 52 ถึง มาตราที่ 57 บทบัญญัติตามมาตราต่าง ๆ ดังกล่าวมีสาระเกี่ยวกับเรื่องนโยบายการผลิตและการพัฒนาครูอันจะเป็นการปฏิรูปครูทั้งระบบครบกระบวนการ

จากมาตรา 52 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีความว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม ละเอียดความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง....”

จากบทบัญญัติดังกล่าวนี้ทำให้สถาบันต่าง ๆ ที่ผลิตครูและพัฒนาครูต้องทบทวนการดำเนินงานภารกิจ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพเหมาะสมกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นสถาบันที่มีภารกิจหลักด้านการผลิตครูควบคุม
ไปกับการกิจอื่น ซึ่งเป็นงานตามกรอบของกระทรวงมหาดไทย สถาบันแห่งนี้ผลิตครูอย่าง
ต่อเนื่องมามากกว่า 40 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตสายวิชาชีพครูให้เข้าสู่สังคมสมัย
3 ด้าน คือ

ด้านแรก ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านวิชาชีพครู และวิชาเฉพาะด้านให้หา
ความรู้ ความคิดใหม่อย่างไม่หยุดยั้ง มีความชาญฉลาดในการนำความรู้ไปใช้

ด้านที่สอง ให้มีความเพียบพร้อมในความเป็นครู และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
มีจิตสำนึกในความเป็นครู ยึดมั่นในมาตรฐาน และจรรยาวิชาชีพ ผดุงไว้ซึ่งเกียรติและศรัทธา
ต่อวิชาชีพ

ด้านที่สาม ให้มีโลกทัศน์ที่ดีและกว้างไกล ยึดมั่นในหลักเหตุผล และคุณธรรม มี
บุคลิกภาพ ทักษะคิด และค่านิยมที่ดี ตามแบบอย่างของวัฒนธรรมไทย (ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543)

กระบวนการผลิตบัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ยึดตามหลักสูตร
การศึกษามัธยมศึกษาที่มีการปรับปรุงติดต่อกันมาเป็นระยะ ๆ จนถึงหลักสูตรฉบับที่ 9 ในปัจจุบัน
เป็นหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2541 ซึ่งปรับปรุงมาจากหลักสูตรฉบับ พุทธศักราช
2538 การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2541 มีรายวิชาที่นิสิตต้อง
เรียน 4 ปี มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต แยกเป็น 3 หมวด คือ
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครูและวิชาเอกวิชาโท ตามสาขาวิชาที่นิสิต
เลือกเรียนและหมวดวิชาเลือกเสรี ในการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวนี้ นิสิตต้องเรียนรายวิชาชีพ
ครู ซึ่งประกอบด้วย ประสบการณ์วิชาชีพครู วิชาสอนทั่วไป หลักสูตรและการสอนวิชาเอก 1
หลักสูตรและการสอนวิชาเอก 2 จิตวิทยาการศึกษา สื่อการสอน การประเมินผล การมัธยม
ศึกษา การแนะแนว การวัดผลการศึกษา และการฝึกสอน รายวิชาที่เหล่านี้นับเป็นวิชาบังคับที่มี
นิสิตทุกคนต้องเรียนก่อนวิชาการฝึกสอน โดยกำหนดให้เรียนรายวิชาการฝึกสอนในเทอมสุดท้าย

การฝึกสอนเป็นรายวิชาที่เป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพขั้นสุดท้ายก่อนการเริ่มต้น
ความเป็นบัณฑิตทางการศึกษา นิสิตจะต้องไปปฏิบัติงานเต็มเวลาในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน
ดังเช่นครูประจำการ โดยได้รับการนิเทศจากอาจารย์พี่เลี้ยงของโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์ จาก
คณะศึกษาศาสตร์ ทั้งนี้ก่อนออกไปฝึกสอนนิสิตต้องเข้ารับการปฐมนิเทศ และต้องผ่านขั้นตอน
ต่าง ๆ ของการเตรียมการฝึกสอน นิสิตจะได้รับคู่มือฝึกสอน ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วยประเด็น
ต่าง ๆ ถึง 14 รายการ ขณะปฏิบัติภารกิจฝึกสอน นิสิตจะได้รับการนิเทศจาก อาจารย์นิเทศก์ของ

มหาวิทยาลัยบูรพา และจากอาจารย์พี่เลี้ยงซึ่งเป็นครูประจำการประจำอยู่ในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน ในระหว่างการฝึกสอนจะมีการประเมินผลการฝึกสอนเป็นระยะ ๆ โดยใช้แบบประเมินผล 4 ฉบับ สำหรับให้อาจารย์นิเทศก์ประเมินผล 1 ฉบับ ส่วนอีก 3 ฉบับ สำหรับให้โรงเรียน ใช้ประเมินผลนิสิตฝึกสอน ส่วนช่วงของการประเมินแบ่งการประเมินเป็น 3 ช่วง คือ ช่วง ก่อนการฝึกสอน ช่วงระหว่างฝึกสอน และช่วงหลังจากฝึกสอน (นลินี บำเรอราช และสุนทร บำเรอราช, 2542)

การประเมินผลการฝึกสอน เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าความสามารถของนิสิต ฝึกสอนเกี่ยวกับความเป็นครู ที่แสดงออกทางด้านการสอน การประพฤติปฏิบัติงาน การปฏิบัติงาน พิเศษของนิสิตฝึกสอน และบุคลิกภาพ ความประพฤติ จรรยาบรรณ ความมีวินัยตาม ระเบียบประเพณีครู คณะศึกษาศาสตร์ได้จัดทำแบบประเมินขึ้นใช้เป็นเครื่องมือ ในการประเมิน โดยมีประเด็นหรือเกณฑ์ในการประเมิน 5 ด้าน คือ การเตรียมบทเรียน การดำเนินการสอน การปกครองชั้นและบุคลิกภาพ การปฏิบัติงานพิเศษ และความประพฤติ จรรยาบรรณ ความมี วินัยตามระเบียบประเพณีครู

แบบประเมินผลที่ใช้มีรายการข้อความที่ต้องการประเมินทั้ง 5 ด้านนั้น ได้ใช้มานาน ก่อนที่จะมีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งครูต้องมีการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียน มีการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นไปตามแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

คณะผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน ของคณะศึกษาศาสตร์ มีส่วนรับผิดชอบในการผลิตครู และเป็นกรรมการดำเนินการฝึกสอน ต้องการที่จะพัฒนานิสิตให้ เป็นบัณฑิตทางสายวิชาชีพครูที่มีคุณภาพตามความคาดหวังของสังคมไทยที่ต้องการให้มีการปฏิรูป การจัดการเรียนการสอน คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าการประเมินผลนิสิตฝึกสอนตามองค์ประกอบ ่าง ๆ ในแบบประเมินดังกล่าวนี้ อาจจะเพียงพอต่อการประเมินนิสิตฝึกสอนที่จะเข้าสู่การ เป็นครูประจำการที่มีคุณภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คณะผู้วิจัยจึง เน้นใจศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในการประเมินนิสิตฝึกสอนตามความคิดเห็น ของอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตครูของ คณะศึกษาศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีประเมินผลการฝึกสอน
2. เพื่อจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอน งบนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. เพื่อกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการฝึกสอนที่เหมาะสมสำหรับนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ได้รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการฝึกสอนที่เหมาะสมสำหรับนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. เป็นข้อมูลสำหรับการประเมินผลการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ ที่เป็นสถาบันผลิตครู ของมหาวิทยาลัยต่างๆ
5. เป็นข้อมูลสำหรับการจัดการเรียนการสอน เพื่อการผลิตครูที่มีคุณภาพแก่สถาบันการผลิตครู
6. เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยเปรียบเทียบที่จะมีขึ้นในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 2 กลุ่ม คือ

1.1 อาจารย์นิเทศก์นิสิตฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2544

ก 6 ภาควิชา คือ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา การศึกษานอกระบบ บริหารการศึกษา พื้นฐานการศึกษา วิจัยและวัดผลการศึกษา หลักสูตรและการสอน เทคโนโลยีศตวรรษการศึกษา และจากโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

1.2 อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน ปีการศึกษา

2544 จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา 11 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา 24 โรงเรียน วิทยาลัยเทคนิค 4 แห่ง โรงเรียนหน่วยฝึกสอน ทั้ง 43 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี 28 แห่ง จังหวัดระยอง 1 แห่ง จังหวัดสมุทรปราการ 1 แห่ง จังหวัดฉะเชิงเทรา 3 แห่ง

2. ระยะเวลาฝึกสอน เป็นการฝึกสอนใน 1 ภาคเรียน จำนวน 16 สัปดาห์
3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รายการพฤติกรรมที่ควรประเมิน เป็นไปตาม ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

- 3.1 การที่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันนั้น เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้มีองค์ประกอบ ร่วมตัวเดียวกัน
- 3.2 องค์ประกอบร่วม และองค์ประกอบเฉพาะของตัวแปรแต่ละตัว เป็นอิสระ ต่อกัน
- 3.3 ค่าร่วมกัน (Communality : h^2) ของตัวแปร หมายถึง ปริมาณความแปรปรวน ของตัวแปรนั้นที่สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบร่วม
- 3.4 องค์ประกอบในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนที่เป็นผลการวิจัย ครั้งนี้มีค่า Eigen Value มากกว่า 1 และมีอย่างน้อย 4 ตัวแปร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นิสิตฝึกสอน หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ปฏิบัติการฝึกสอน ตามข้อบังคับของหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2541
2. อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์ผู้สอนสังกัดภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยา การศึกษา ภาควิชาการศึกษานอกระบบ ภาควิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ศึกษา และโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ตามคำสั่งแต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์ นิสิตฝึกสอนของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ครูประจำการที่ทำหน้าที่สอนใน โรงเรียนหน่วยฝึกสอน ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 43 แห่ง ที่ได้รับ แต่งตั้งเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงตามคำสั่งแต่งตั้งอาจารย์พี่เลี้ยง นิสิตฝึกสอนประจำโรงเรียน ของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. โรงเรียนหน่วยฝึกสอน หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา และวิทยาลัยเทคนิค ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งนิสิตไปฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูในงานฝึกสอนเต็มรูปแบบ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน จำนวน 16 สัปดาห์

5. การฝึกสอน หมายถึง การศึกษาในรายวิชา 404462 การฝึกสอน ฝึกงานตาม หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต พุทธศักราช 2541 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มี คำอธิบายรายวิชาว่า นิสิตฝึกสอนโดยได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง มีการสัมมนา ก่อน ระหว่างและหลังการฝึกสอน

6. การประเมินผลการฝึกสอน หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณภาพความสามารถของ นิสิตฝึกสอน ในด้านความเป็นครูที่แสดงออกทางการสอน การประพฤติปฏิบัติ การปฏิบัติงาน ทั้งงานการสอน และงานพิเศษนอกเหนือการสอนที่ครูประจำการต้องปฏิบัติเป็นประจำ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา
2. การดำเนินงานฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. การประเมินผลการฝึกสอน
4. การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
5. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
6. การสอนที่มีประสิทธิภาพ
7. การวิเคราะห์องค์ประกอบ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพามีกำเนิดมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน ซึ่งใช้หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 และปรับปรุงเรื่อยมาจนได้ หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2541

ความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2541

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีปณิธานที่จะผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรม มีคุณธรรม นำสังคม และซื่อสัตย์สุจริตซึ่งมาตรฐานวิชาชีพ มุ่งบุกเบิกความรู้ และความคิดใหม่ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาวิชาชีพให้มีความก้าวหน้า สอดคล้องกับการพัฒนาสังคม ด้วยพื้นฐานดังกล่าว หลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้คุณสมบัตินี้

1. มีความรู้ ความสามารถในวิชาการด้านวิชาชีพครู และวิชาเฉพาะด้าน ได้มีความรู้ ความคิดใหม่อย่างไม่หยุดยั้ง มีความซื่อสัตย์สุจริตในการนำความรู้ไปใช้ และถ่ายทอดอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อเกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตและสังคม

2. มีความเพียบพร้อมในความเป็นครู และความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีจิตสำนึกในความเป็นครู ยึดมั่นในมาตรฐานและจรรยาวิชาชีพ ผดุงไว้ซึ่งเกียรติและศรัทธาต่อวิชาชีพ
3. มีโลกทัศน์ที่ดีและกว้างไกล ยึดมั่นในหลักเหตุผล และคุณธรรม มีบุคลิกภาพทัศนคติ และค่านิยมที่ดี ตามแบบอย่างของวัฒนธรรมไทย

วิชาเอกของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต พุทธศักราช 2541 มีสาขาวิชาเอก 10 สาขา ได้แก่

1. สาขาวิชา เทคโนโลยีทางการศึกษา
2. สาขาวิชา การประถมศึกษา
3. สาขาวิชา ภาษาไทย
4. สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ
5. สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
6. สาขาวิชา สังคมศึกษา
7. สาขาวิชา วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์
8. สาขาวิชา วิทยาศาสตร์-เคมี
9. สาขาวิชา วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา
10. สาขาวิชา วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นหลักสูตร 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต จำแนกเป็น 3 หมวดดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษา		12	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		4	หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา		4	หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์		8	หน่วยกิต
1.5 กลุ่มวิชาพลศึกษา		2	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ		105	หน่วยกิต
1. วิชาชีพครู		40	หน่วยกิต
- วิชาชีพครูบังคับ		34	หน่วยกิต
- วิชาชีพครูเลือก		6	หน่วยกิต

2. วิชาเอก	65	หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับรวม	30	หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	30	หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	5	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	5	หน่วยกิต

การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต พุทธศักราช 2541 ได้รับปรับปรุงการจัดประสบการณ์วิชาชีพรู เป็น 2 รายวิชา คือ ประสบการณ์วิชาชีพรู 1 และประสบการณ์วิชาชีพรู 2 ซึ่งวิชาประสบการณ์วิชาชีพรู 1 นิสิตจะได้ไปสังเกตโรงเรียนและกลับมาร่วมนา ในหัวข้อการจัดการในโรงเรียนและพฤติกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และการทำงานของครู ส่วนวิชาประสบการณ์วิชาชีพรู 2 นิสิตจะได้ฝึกทวนและทดลองใช้สื่อฝึกการสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล ฝึกการปกครองนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย เครื่องบทเรียนสั้น ๆ และทดลองสอน และช่วยงานธุรการทั่วไปของชั้นเรียน

การดำเนินงานฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับกรฝึกสอนไว้ดังนี้
คือ

ข้อกำหนดเบื้องต้น

นิสิตที่มีสิทธิ์ออกฝึกสอนต้องเรียนและสอบผ่านรายวิชาต่อไปนี้ครบทุกวิชา

404361 วิธีสอนทั่วไป

404363 ประสบการณ์วิชาชีพรู

404461 หลักสูตรและการสอนวิชาเอก 1

404462 หลักสูตรและการสอนวิชาเอก 2

406311 การประเมินศึกษา

หรือ 407311 การมัธยมศึกษา

415301 จิตวิทยาการศึกษา

423301 สื่อการสอน

433401 การวัดผลการศึกษา

สำหรับนิสิตหลักสูตรต่อเนื่อง สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ~~ศึกษา~~ ด้วยวิธีเรียนและ
สอบผ่านรายวิชาต่อไปนี้

- 404361 วิธีสอนทั่วไป
- 437401 หลักการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม
- 415301 จิตวิทยาการศึกษา
- 423301 สื่อการสอน
- 433401 การวัดผลการศึกษา

ขั้นตอนการออกฝึกสอน

การฝึกสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน นิสิตทุกคนที่จะออกฝึกสอนต้องผ่านขั้นตอนทั้งสาม
ตามลำดับ ถ้าไม่ผ่านขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งจะไม่มีสิทธิ์ในขั้นตอนต่อไป ขั้นตอนที่มีนิสิตทุกคน
ต้องปฏิบัติ มีดังนี้

1. ขั้นเตรียมก่อนออกฝึกสอน

นิสิตทุกคนต้องเข้ารับการปฐมนิเทศที่คณะศึกษาศาสตร์จัดขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อม
ก่อนออกฝึกสอนของนิสิต ผู้ที่ไม่เข้ารับการปฐมนิเทศถือว่าไม่ผ่านขั้นตอนนี้

2. ขั้นฝึกสอน

ขั้นนี้จัดเป็นขั้นสำคัญนิสิตต้องออกปฏิบัติงานเต็มเวลาในโรงเรียนที่คณะศึกษาศาสตร์
เห็นชอบ งานที่ปฏิบัติมีทั้งงานด้านการสอนและงานพิเศษที่โรงเรียนมอบหมายให้ทำการวัดผลใน
ขั้นนี้แบ่งการให้คะแนนเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

2.1 คะแนนจากอาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยบูรพา ~~นิเทศก์~~ คะแนน 1 หน่วยกิต
อาจารย์นิเทศก์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะตรวจดูและประเมิน เพื่อดูการเตรียม
การสอน สังเกตลักษณะการสอนทั่วไป ได้แก่ พฤติกรรมการสอน และบุคลิกของครู
ที่ดี อาจารย์นิเทศก์จะนิเทศนิสิตคนหนึ่งอย่างน้อย 3 ครั้ง โดยให้คะแนนประเมินผลการสอนที่
คณะศึกษาศาสตร์จัดทำขึ้น คะแนนจากการนิเทศทั้งสามครั้งจะนำมาเฉลี่ยเป็นเกรด
เสนอแนะของอาจารย์นิเทศก์

2.2 คะแนนจากอาจารย์พี่เลี้ยงและคณะกรรมการของโรงเรียน ~~นิเทศก์~~ นี้จะมีคะแนน
5 หน่วยกิต คิดเป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งการให้คะแนนเป็น 3 ส่วน คือ การสอน (60)
การปฏิบัติงานพิเศษ (20) และบุคลิกภาพ ความประพฤติ จรรยาบรรณ ~~นิเทศ~~ (20) โดยยึดแนว
ต่อไปนี้

การสอน 60 คะแนน แบ่งเป็น 2 ส่วน

- ก) การสอนตามปกติ 50 คะแนน อาจารย์ที่เลี้ยงจากโรงเรียนจะตรวจแผนการสอน และสังเกตการสอนของนิสิตตลอดภาคเรียนอย่างน้อย 8-10 ครั้ง การสังเกต แต่ละครั้งจะให้คะแนนตามแบบประเมินผลการสอนและการสอบสอน แล้วนำผลการให้คะแนนมาเฉลี่ย
- ข) การสอบสอน 10 คะแนน กรรมการสอบสอนของโรงเรียนที่นิสิตฝึกสอนและ ฝึกงานอย่างน้อย 3 คน จะร่วมกันสังเกตการสอนของนิสิตแล้วให้คะแนน ตามแบบประเมินผลการสอนและการสอบสอน แล้วนำคะแนนของกรรมการ มาเฉลี่ย

การปฏิบัติงานพิเศษ 20 คะแนน

คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน พิเศษที่นอกเหนือจากการสอนปกติของนิสิต แล้วให้คะแนนตามแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน พิเศษ

บุคลิกภาพ ความประพฤติ จรรยาบรรณ และวินัย 20 คะแนน

คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนจะเป็นผู้สังเกตบุคลิกภาพ ความ ประพฤติ โดยสังเกตว่ามีจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีครูเพียงใดตลอดภาคเรียน แล้วให้คะแนนตามแบบประเมินผล บุคลิกภาพ ความประพฤติ จรรยาบรรณ และวินัยตาม ระเบียบประเพณีครู

โรงเรียนจะนำคะแนนทั้งสามส่วนมารวมกัน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน) แล้วเทียบ ออกมาเป็นเกรดเสนอแนะ

3. ชั้นกลับจากฝึกสอน

นิสิตทุกคนต้องเข้าร่วมสัมมนาหลังฝึกสอนที่คณะศึกษาศาสตร์จัดขึ้นและปฏิบัติงานดังนี้

- 3.1 ประเมินผลการฝึกสอนของตนเอง ไว้ตอนท้ายในแผนการสอน
- 3.2 จัดนิทรรศการแสดงผลงานการฝึกสอน
- 3.3 เข้าร่วมสัมมนารวม และสัมมนากลุ่มย่อยตามสาขาโรงเรียนฝึกสอน
- 3.4 ส่งแผนการสอนและตัวอย่างแผนการสอนที่ดีที่สุด
- 3.5 สรุปผลการสัมมนา โดยจัดทำเป็นรายงานกลุ่มตามสาขาโรงเรียน
- 3.6 จัดทำแฟ้มผลงานเป็นรายโรงเรียน

การประเมินผลขั้นสุดท้าย มีการปฏิบัติดังนี้

1. ตรวจสอบว่านิสิตแต่ละคนผ่านขั้นตอนการฝึกสอนครบ 3 ขั้นตอนตามลำดับหรือไม่
2. นำเกรดเสนอแนะที่ได้จากอาจารย์นิเทศ และโรงเรียนมารวมกัน โดยเทียบน้ำหนักเฉลี่ยเป็นเกรดขั้นสุดท้าย

คณะศึกษาศาสตร์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินผลการฝึกสอน เพื่อทำหน้าที่รวบรวมผลการประเมินผลทั้ง 3 ขั้นตอน แล้วตัดสินออกเป็นเกรดตามเกณฑ์คะแนนเทียบเป็นเกรด

คณะกรรมการการประเมินผลการฝึกสอนเป็นผู้เสนอผลการตัดสินเกรดต่อคณะกรรมการประจำคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อพิจารณาอนุมัติผล

เกณฑ์ในการประเมินผล

เกรดเสนอแนะของอาจารย์นิเทศก์ และเกรดเสนอแนะที่ได้จาก โรงเรียน ใช้เกณฑ์คะแนน ดังนี้

93-100 %	เทียบเท่า	A
86-92 %	เทียบเท่า	B ⁺
79-85 %	เทียบเท่า	B
72-78 %	เทียบเท่า	C ⁺
65-71 %	เทียบเท่า	C
58-64 %	เทียบเท่า	D
50-57 %	เทียบเท่า	D ⁺
ต่ำกว่า 50 %	เทียบเท่า	F

การลิตเทียบน้ำหนักของเกรดเสนอแนะ

ถ้าได้	A	เทียบน้ำหนัก	4.0
	B ⁺	เทียบน้ำหนัก	3.5
	B	เทียบน้ำหนัก	3.0
	C ⁺	เทียบน้ำหนัก	2.5
	C	เทียบน้ำหนัก	2.0
	D ⁺	เทียบน้ำหนัก	1.5
	D	เทียบน้ำหนัก	1.0
	F	เทียบน้ำหนัก	0

การคิดเกรดขั้นสุดท้าย

นำน้ำหนักของเกรดเสนอแนะไปคูณกับน้ำหนักประจำเกรด ของรวมจากอาจารย์นิเทศก์ และส่วนจากโรงเรียน นำผลคูณมารวมกันแล้วเฉลี่ยเป็นน้ำหนักเกรดสุดท้ายได้ดังนี้ ตัวอย่างเช่น เกรดเสนอแนะจากอาจารย์นิเทศก์ A เทียบเท่า 4 คูณด้วย 1 เท่ากับ 4 เกรดเสนอแนะจากโรงเรียน C⁺ เทียบเท่า 2.51 คูณด้วย 5 เท่ากับ 12.5 นำผลคูณมารวมกันได้ 16.5 แล้วหารด้วย 6 ได้น้ำหนักเฉลี่ยของเกรด 2.75 นำน้ำหนักเฉลี่ยของเกรดไปเทียบเป็นเกรดสุดท้ายจากตารางเทียบเกรด ดังนี้

ตารางเทียบเกรดสุดท้าย

3.76-4.00	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	A
3.26-3.75	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	B ⁺
2.76-3.25	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	B
2.26-2.75	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	C ⁺
1.76-2.25	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	C
1.26-1.75	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	D ⁺
0.76-1.25	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	D
0-0.75	เทียบเท่าเกรดสุดท้าย	F

การประเมินผลการฝึกสอน

การประเมินผลการฝึกสอน เป็นการประเมินที่อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้บริหารประเมินพฤติกรรมการสอนของนิสิตตามแบบประเมินที่สถาบันฯ ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดไว้ โดยมีน้ำหนักการประเมินที่แตกต่างกันไป ในการประเมินผู้ประเมินสามารถใช้แบบประเมิน วัตถุประสงค์ก็ได้ และสรุปเป็นการประเมินผลที่สมบูรณ์เพื่อตัดสินผลต่อไป

แนวทางการประเมินผลการฝึกสอนของสถาบันผลิตครู

สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์, 2543) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินผลคุณลักษณะและการปฏิบัติงาน ประเมินในด้านการแต่งกาย การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย การปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงาน และการปฏิบัติตนต่อนักเรียน
2. การประเมินผลสมรรถภาพการสอน ประเมินในด้านการเตรียมการสอน การปฏิบัติ การสอน และเอกสารประกอบการฝึกสอน

สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, 2543) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินด้านคุณลักษณะส่วนตัว ประเมินในด้านการแต่งกาย ความมั่นใจในตนเอง การแสดงออกกับผู้อื่น
2. การประเมินด้านการเตรียมการสอน
3. การประเมินด้านการเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน
4. การประเมินด้านการจูงใจและการเสริมแรง
5. การประเมินด้านการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
6. การประเมินด้านการใช้สื่อการสอน
7. การประเมินด้านการควบคุมวินัยในชั้นเรียน
8. การประเมินด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
9. การประเมินด้านการเสริมสร้างจริยธรรม

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2543) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินคุณลักษณะและการปฏิบัติงาน ประเมินในด้านการแต่งกาย การมีระเบียบวินัย การปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงาน และความตั้งใจในการสอน
2. การประเมินผลงานในหน้าที่ครู ประเมินในด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่ การตรวจผลงานของนักเรียน การทำเอกสารธุรการประจำชั้น การแนะแนว การปรับปรุงชั้นเรียน การอบรมนักเรียน
3. การประเมินผลสมรรถภาพการสอน ประเมินในด้านการเตรียมการสอน และการดำเนินการสอน
4. การประเมินภาระงาน ประเมินในด้านการจัดปายนิเทศ การทำสังคมนตรี การศึกษาค้นคว้ารายกรณี การทำโครงการและการผลิตสื่อ
5. การประเมินผลการร่วมกิจกรรมการฝึกสอน ประเมินในด้านการเข้าร่วมปฐมนิเทศ การเข้าร่วมสัมมนาระหว่างฝึกสอน การทำโครงการเพื่อพัฒนาโรงเรียน การทำเพิ่มสะสมงานและการเข้าร่วมปัจฉิมนิเทศ

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม 2523) มี
แนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบดังนี้

1. การประเมินผลคุณลักษณะและการปฏิบัติตน ประเมินในด้านการแต่งกาย การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. การประเมินงานในหน้าที่ครู ประเมินในด้านการตรวจงานนักเรียน การให้คำแนะนำ การจัดป้ายนิเทศ การปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ และการปรับปรุงพัฒนาการเรียน
3. การประเมินผลการเตรียมการสอนและการสอน ประเมินในด้านการจัดแผนการสอน และการใช้เทคนิคการสอน การสอนจริงในชั้นเรียน

สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี 2523) มี
แนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินคุณลักษณะและการปฏิบัติงาน ประเมินในด้านการแต่งกาย การให้คำแนะนำ ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนตามระเบียบ
2. การประเมินผลงานในหน้าที่ครู ประเมินในด้านการดูแลนักเรียน ให้คำแนะนำ ตรวจสอบผลงานนักเรียน จัดป้ายนิเทศ อบรมและเอาใจใส่นักเรียน
3. การประเมินผลสมรรถภาพการสอน ประเมินในด้านการเตรียมการสอน และการดำเนินการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินพฤติกรรมการสอน ประเมินในด้าน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การประเมินผล และ คุณภาพของพฤติกรรมการสอนโดยทั่วไป
2. การประเมินพฤติกรรมทั่วไป ประเมินในด้าน การแต่งกาย ความมีระเบียบวินัย ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ ความร่วมมือ ความสามารถในการปรับตัว และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของครู

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินบุคลิกภาพ ประเมินในด้านการแต่งกาย ความมีระเบียบวินัย การมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. การประเมินการเตรียมแผนการสอน ประเมินแผนการสอนระยะยาว แผนการสอนประจำวัน ความถี่ในระเบียบของแผนการสอน และความตรงต่อเวลาในการส่งแผนการสอน
3. การประเมินการสอน ประเมินใน 3 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน และชั้นสรุปและประเมินผล
4. การประเมินโครงการพิเศษ และ / หรือ กิจกรรมระหว่างฝึกสอน
5. การประเมินการประชุมอภิปราย (conference)
6. การประเมินการสัมมนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การเตรียมการสอน
2. การดำเนินการสอน
3. บุคลิกภาพและคุณลักษณะของความเป็นครู

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2543) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอน ตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินผลการเตรียมการสอน ประเมินในด้านการตรงต่อเวลาในการส่งแผนการสอน ความสมบูรณ์ของแผน ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมการสอน สื่อการสอน และการวัดประเมินผล
2. การประเมินผลการสอนในชั้นเรียน ประเมินใน 3 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการสอน และชั้นสรุปและประเมินผล
3. การประเมินบุคลิกภาพความเป็นครู ประเมินในด้านความประพฤติ ความมีระเบียบวินัย ความสุภาพ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมีน้ำใจ และการปฏิบัติความระเอียด

มหาวิทยาลัยบูรพา (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2544) มีแนวทางการประเมินผลการฝึกสอนตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประเมินผลการสอน (สำหรับอาจารย์นิเทศก์) ประเมินใน 3 ด้าน คือ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และคุณลักษณะของครูที่ดี โดยมีรายละเอียด คือ

1.1 การเตรียมการสอน (ดูจากแผนการสอน)

1.1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้

1.1.2 การเลือกวิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน เวลา และ
เหตุการณ์

1.1.3 การเลือกสื่อการสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน

1.1.4 การใช้วิธีการวัดผลได้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 การดำเนินการสอน (สังเกตจากพฤติกรรมการสอน)

1.2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน

1.2.2 การเสนอเนื้อหาอย่างเป็นลำดับต่อเนื่อง ถูกต้อง และเหมาะสมกับเวลา

1.2.3 การใช้คำถามที่ส่งเสริมความคิดของนักเรียน

1.2.4 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นขั้นตอน

1.2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

1.2.6 การใช้สื่อการสอน

1.2.7 การสรุปบทเรียน

1.2.8 การใช้ภาษาและความสามารถในการพูด

1.2.9 ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการแก้ไขปัญหา

1.2.10 บุคลิกภาพและการปกครองชั้นเรียน

1.2.11 การใช้วิธีการวัดผลและเครื่องมือวัดผล

1.2.12 การส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 คุณลักษณะของครูที่ดี (ประเมินผลจากเอกสารการปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์
จารย์พี่เลี้ยง ผู้ร่วมงานและอื่น ๆ)

1.3.1 ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

1.3.2 การเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3.3 การมีมนุษยสัมพันธ์

1.3.4 ความรับผิดชอบ การทำงานที่ได้รับมอบหมาย

2. การประเมินผลการสอนและการสอบสอน (ของอาจารย์พี่เลี้ยง) มีระดับ 3 ด้าน คือ การเตรียมบทเรียน การดำเนินการสอน และการปกครองชั้นและบุคลิกภาพ โดยรายละเอียด คือ

2.1 การเตรียมบทเรียน

2.1.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับบทเรียน เนื้อหา และเวลา

2.1.2 การกำหนดเนื้อหาถูกต้องทันสมัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

และเนื้อหา

2.1.4 การเตรียมสื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และ

กิจกรรมการเรียนการสอน

2.1.5 เตรียมการวัดผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 การดำเนินการสอน

2.2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน

2.2.2 การอธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบ

2.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.4 การใช้สื่อการสอน

2.2.5 การเสริมแรง

2.2.6 การใช้คำถามที่ส่งเสริมความคิดของนักเรียน

2.2.7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

2.2.8 การสรุปบทเรียน

2.2.9 การส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2.10 การวัดและประเมินผล

2.3 การปกครองชั้นและบุคลิกภาพ

2.3.1 ความสนใจต่อผู้เรียนและการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน

2.3.2 ความมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน

2.3.3 ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการแก้ปัญหา

2.3.4 การใช้ภาษาและความสามารถในการพูด

2.3.5 การแต่งกายและท่าทางที่เหมาะสมกับอาชีพครู

3. การประเมินผลการปฏิบัติงานพิเศษ ประเมินตามรายละเอียดดังนี้
 - 3.1 การอาสาและให้ความร่วมมือ
 - 3.2 การริเริ่ม
 - 3.3 ความเป็นผู้นำ
 - 3.4 ความรับผิดชอบ
 - 3.5 การเสียสละ
 - 3.6 มนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน
 - 3.7 ความสม่ำเสมอ
 - 3.8 ผลงาน
4. การประเมินผล บุคลิกภาพ ความประพฤติ จรรยาบรรณ และวินัย ระเบียบประเพณีครู ประเมินตามรายละเอียดดังนี้
 - 4.1 ส่งเสริมและเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - 4.2 เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - 4.3 ปฏิบัติตามหลักศาสนาและไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น
 - 4.4 รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 4.5 อุทิศเวลาให้กับการสอนและศิษย์
 - 4.6 ปฏิบัติงานอย่างมีแบบแผน เป็นระบบระเบียบ
 - 4.7 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น การแต่งกาย จรรยาบรรณ ใช้ภาษาและอื่น ๆ
 - 4.8 มีเหตุผล ใจกว้าง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 4.9 ไม่แอบอ้างผลงาน หรือความดีความชอบของผู้อื่นมาเป็นของตน
 - 4.10 สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสังคมได้
 - 4.11 มีความยุติธรรม
 - 4.12 มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองต่อหน้าที่และต่อบุคคลอื่น
 - 4.13 ร่วมแรงร่วมใจในการทำงานและก่อให้เกิดความสามัคคีของหมู่คณะ
 - 4.14 ปฏิบัติหน้าที่ตรงตามเวลา
 - 4.15 ไม่ลาถก ลาป่วยหรือหยุดงานบ่อยครั้ง

การจัดการเรียนการสอนของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ครู ต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุในหมวด 4 ทั้งนี้ครูต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถทางวิชาการด้วย

โดยเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ ประสบการณ์ และบูรณาการในเรื่องต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. ครู ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ

2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดย

2.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่างกันของผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแสดงความห่วงใยต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง

2.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญปัญหา การเรียนรู้ จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์

2.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ คิดดี และทำเป็น รวมทั้งรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

2.4 ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งมีครู ส่งเสริมส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

2.5 ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน และสอดคล้องกับคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

2.6 จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย งามใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ละอำนวยการความสะดวกให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และรู้รอบ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

2.7 ครูและผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อุทยานแห่งชาติ ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ ฯลฯ

2.8 ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

3. ความรู้และทักษะ เตรียมเนื้อหาสาระและให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในเรื่องต่าง ๆ

นี้

3.1 ตนเองและความสัมพันธ์กับสังคมรอบตัว ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติไทย และสังคมโลก

3.2 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการบำรุง รักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

3.3 ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และกีฬา

3.4 คณิตศาสตร์ ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาไทย

3.5 การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

4. การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน “ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิ การทดสอบ การประเมินพัฒนาการ และความประพฤตินของผู้เรียน และการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียน “ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” มีดังนี้

4.1 ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

4.2 ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง

4.3 ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม

4.4 ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ จินตนาการ ตลอดจนได้

แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล

4.5 ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน

4.6 ผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ ความรู้ด้วยตนเอง

4.7 ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข

4.8 ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน

4.9 ผู้เรียนฝึกประเมินปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

5. การวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

เนื่องจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรีที่สังคมต้องให้ความสำคัญ จึงทำให้มีองค์กรวิชาชีพครูแห่งชาตินี้ เรียกว่า ครูสภา ทำหน้าที่ส่งเสริมและควบคุมดูแล จรรยาบรรณครู ครูสภาได้กำหนดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู และประกาศมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติตน และปฏิบัติงานของครู โดยเริ่มจากการออกระเบียบ ว่าด้วยจรรยาบรรณครู และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู เมื่อ พ.ศ. 2526 และได้ปรับปรุงแก้ไข เรื่อยมาเป็นระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครูและวินัยตามระเบียบประเพณีครู พ.ศ. 2526 และ ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 รวมทั้งได้จัดทำระเบียบแผนปฏิบัติการตาม จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 เพื่ออธิบายข้อความตามจรรยาบรรณและข้อ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกด้วย

ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 มี 9 ข้อ ดังนี้ (นลินี บำเรอราช และสุนทร บำเรอราช, 2542)

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า
2. ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงาม ให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
3. ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ
4. ครูต้องไม่กระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์
5. ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช่ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ
6. ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
7. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู
8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์
9. ครูพึงประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นผู้ดำเนินการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

สำหรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ได้เริ่มมีขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ และมุ่งมั่นพัฒนา ต่อมาได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์ขึ้นใหม่ เป็น 11 ข้อ เมื่อ พ.ศ. 2537 ทำให้เกิดมีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เป็นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2539 และกำหนดให้กรมที่เกี่ยวเนื่อง ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติตน และปฏิบัติงานในหน้าที่ของข้าราชการครูในสังกัด รวมทั้งให้มีการใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพไปเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานและพัฒนาข้าราชการครู

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการ มี 11 ข้อ ดังนี้ (สำนักเลขาธิการคุรุสภา, 2541)

- มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ
- มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้อื่น
- มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง
- มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
- มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
- มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

การสอนที่มีประสิทธิภาพ

154633

การสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะมุ่งเน้นที่กิจกรรมในชั้นเรียน โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นพิจารณาได้จากตัวแปรที่สำคัญ 3 ชนิด คือ

1. ตัวแปรด้านบริบท หมายถึง คุณลักษณะต่างๆ ของบริบทในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ทรัพยากรเรียน ผลของความสำเร็จในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นตัวแปรนี้จะครอบคลุมคุณลักษณะต่างๆ ดังนี้ คุณลักษณะของครู เช่น อายุ ประสบการณ์ คุณลักษณะของนักเรียน เช่น อายุ

37๖ ๕1

๖๘๕๐

๓๑

ความสามารถ คุณลักษณะของชั้นเรียน เช่น ขนาด สภาพสังคม คุณลักษณะของวิชา เช่น เนื้อหา ระดับความยากง่าย คุณลักษณะของโรงเรียน เช่น ความน่าเชื่อถือ สิ่งอำนวยความสะดวก คุณลักษณะของชุมชน เช่น ความมั่งคั่ง ความหนาแน่น และคุณลักษณะของโอกาส เช่น เวลา ความรู้ที่มีมาก่อน

2. ตัวแปรด้านกระบวนการ หมายถึง คุณลักษณะของพฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน คุณลักษณะของงานและกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งอาจส่งผลถึงความสำเร็จของกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นตัวแปรนี้จะรวมถึงความกระตือรือร้นของครู ความชัดเจนในการสอน การใช้คำถาม การใช้คำชมและการวิจารณ์ การสื่อสารแบบไม่มีถ้อยคำ กลยุทธ์การจัดการ วิธีการอบรม บรรยายภาษาของชั้นเรียน ความเหมาะสมของภาระงานชนิดของการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน การรวมเนื้อหา นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครู กลยุทธ์การเรียนรู้ของนักเรียน สิ่งเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องมีครบตามรายละเอียด

3. ตัวแปรด้านผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นในภายหลังที่เกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ความรู้ ทักษะต่างๆ ความสนใจในวิชา การตั้งใจทางส่วนสติปัญญา ความมั่นใจในการเรียน และการนับถือตนเอง การพัฒนาความเป็นอิสระของนักเรียนและการพัฒนาทางสังคม ผลที่ปรากฏในภายหลังนี้สามารถทดสอบได้ด้วยการทดสอบทั่วไปจากสภาพภายนอกและทดสอบ ซึ่งการทดสอบนี้จะขึ้นอยู่กับรูปแบบของการประเมิน เช่น ความเชื่อของครู

ตัวแปรทั้ง 3 ชนิดนี้ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

รูปแบบของแนวคิดเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงคุณลักษณะเฉพาะในบริบทของกิจกรรมการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทางการศึกษาที่ปรากฏออกมาในภายหลังที่พึงปรารถนา ซึ่งคิวเรียคู (Kyriacou, 1993) ได้แบ่งไว้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. ระดับการวิเคราะห์พื้นฐาน มุ่งเน้นโครงสร้างที่มีส่วนประกอบสองส่วน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความมีประสิทธิภาพ (1) เวลาของการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นของนักเรียน นภาระงานการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้เพื่อเกิดผลของการเรียนรู้ที่พึงปรารถนา (2) คุณภาพการสอน คือ การใช้ภาระงานและกิจกรรมที่เหมาะสม และนำมาซึ่งผลของการเรียนรู้ที่พึงปรารถนา

2. ระดับการวิเคราะห์จิตวิทยา เป็นการนำตัวแปรด้านกระบวนการกับผลของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในภายหลังเพื่ออธิบายแนวคิดทางจิตวิทยา กฎและกระบวนการและอธิบายถึงการสอนที่มีประสิทธิภาพในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนั้นยังเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกระบวนการและองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ ได้แก่ ความสนใจ ความจำ เร่าเริง โอน การเสริมแรง การกระตุ้นจิตใจ การแนะนำข้อมูลป้อนกลับ การแยกแยะ การจูงใจ ความคาดหวัง เจตคติ เป็นต้น การสอนที่มีประสิทธิภาพจะพิจารณาได้จากสามลักษณะ คือ (1) ทำให้นักเรียนสนใจต่อประสบการณ์การเรียนรู้ (2) ทำให้นักเรียนยอมรับในประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการจูงใจหรือมีความเต็มใจที่จะเรียน (3) ประสบการณ์การเรียนรู้ต้องเหมาะสม

3. ระดับการวิเคราะห์การสอน เป็นระดับความชำนาญในการสอนที่มีคุณค่าโดยรสนอวิธีคิดและพูดในการสอน มีเทคนิควิธีการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์การสอนมุ่งเน้นที่จะอธิบายถึงศิลปะการสอน ซึ่งครูจะต้องได้รับการฝึกอบรมและเน้นการรับรู้ ภูมิพหุติกรรมและกลวิธีในการสอน และนักเรียนมีพหุติกรรม กลวิธีในการเรียนเป็นอย่างไรจนถึงคุณลักษณะของกิจกรรมที่ใช้กับการเรียนการสอน

ความสำคัญของคุณภาพการสอนและภาระงานในชั้นเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึงบทบาทของบทเรียน ผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ซึ่งครูต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมีผลต่อวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างของนักเรียน ลักษณะการสอนที่จงประสิทธิภาพของครูและก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ สอดคล้องกับความสนใจความต้องการของนักเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่พึงปรารถนา

ความสำคัญของคุณภาพการสอนในชั้นเรียน ทิวเรียคู (Kyriacou, 1993) ได้กล่าวถึงคุณภาพที่สำคัญห้าประการ คือ

1. คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการจัดชั้นเรียน ประกอบด้วย (1) ครูต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน (2) ครูต้องจัดชั้นเรียนได้ดี

2. คุณภาพของการวางแผนและการเตรียมงาน ประกอบด้วย (1) ความมุ่งหมายและจุดประสงค์ของบทเรียนต้องเหมาะสม (2) มีการวางแผนบทเรียนเป็นอย่างดี (3) บทเรียนต้องมีความสอดคล้องกับความรู้เดิม (4) ครูควรเลือกแบบเรียน สื่อและอุปกรณ์ที่ดี (5) ควรมีการสังเกตการทำงานของนักเรียน (6) ความมุ่งหมายและจุดประสงค์ของบทเรียนต้องบรรลุผล

3. คุณภาพของกระบวนการสอนและงานที่มอบหมายให้แก่ นักเรียน ประกอบด้วย (1) ครูนำแบบการสอนที่เหมาะสมมาใช้ (2) ครูมีความรู้ในวิชานั้น ๆ (3) นักเรียนมีโอกาสในการร่วมกันทำงาน (4) ควรจัดให้ตามความต้องการและความสามารถของแต่ละกลุ่ม (5) ความสามารถของนักเรียนควรเพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม (6) ควรมีการสังเกตความสนใจของนักเรียน (7) นักเรียนควรได้รับความสนุกสนานจากบทเรียนหรือกิจกรรม

4. คุณภาพของภาษาที่ใช้ในชั้นเรียน ประกอบด้วย (1) การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน (2) ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางความคิด (3) การใช้ภาษาของนักเรียนต้องเหมาะสม (4) การใช้ภาษาของครูต้องเหมาะสมกับโอกาส

5. คุณภาพของการใช้เทคนิคการถามคำถาม ประกอบด้วย (1) การถามคำถามควรมีความหลากหลายและเหมาะสม (2) ครูควรถามคำถามนักเรียนให้ทั่วถึง (3) ครูควรใช้วิธีการที่ดีต่อการตอบสนองของนักเรียน

ความสำคัญของการระงำนการสอนในชั้นเรียน ทิวเรียคู (Kyriacou, 1993) ได้กล่าวถึงระงำนที่สำคัญในชั้นเรียนจัดแบ่งเป็นสามด้าน คือ การวางแผน การนำเสนอและการกระตุ้นให้ผลย้อนกลับและการประเมินผล

การวางแผนเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับจุดประสงค์ของบทเรียน บริบทและกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้จุดประสงค์นั้นบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนที่ดีเป็นโอกาสหนึ่งของการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการวางแผนนั้นควรมีความเป็นไปได้

การนำเสนอและการกระตุ้น การนำเสนอ หมายถึง ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาและสนับสนุน ส่วนการกระตุ้น หมายถึง วิธีการที่ครูใช้เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้บรรลุผลสำหรับชะของครูที่บอกถึงความมีประสิทธิภาพ คือ (1) การประเมินกระบวนการระหว่างการเรียนการสอน (2) ความสามารถในการปฏิบัติการสอนทั้งส่วนที่เป็นเนื้อหาวิชาและสภาพแวดล้อมที่

ยวข้องในชั้นเรียนให้มีความสัมพันธ์กับเวลา นั่นคือ ครูต้องดำเนินการเรียนการสอนตามที่ได้ หนดไว้ แต่ในขณะที่เดียวกันครูควรตั้งแต่นักเรียนว่ามีความสนใจในการเรียนหรือไม่และครูอาจ ำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นนักเรียน ส่วนหนึ่งของการกระตุ้น คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ ารเรียน ซึ่งควรให้ในทันที

การประเมินและการแจ้งผลการเรียนรู้ ภายหลังจากการเรียนการสอนครูจัดให้มีการประเมิน ะแจ้งผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงคุณภาพ โดยครูพิจารณาการเรียนการสอนว่าประสบผลสำเร็จ ือไม่เพื่อพัฒนาการสอนต่อไป และประเมินพร้อมทั้งบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ในการ ะเมินผลงานและความรู้ของนักเรียนนั้นจะเป็นข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์และเป็นสิ่งที ไปถึงมาตรฐานที่คาดหวังและงานที่ต้องปรับปรุง นอกจากนั้นยังเป็นการจูงใจนักเรียนและทำให้ ้แรงศรัทธาที่ดีต่อการเรียนมากกว่าที่จะทำให้นักเรียนหมดกำลังใจหรือขาดความนับถือตนเอง

วิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์ตัวประกอบเป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัย ใจตัวแปรพร้อมกันครั้งละหลาย ๆ ตัวแปร เช่น ต้องการจะศึกษาความสำเร็จในการบริหาร ของศึกษาราชการจังหวัด โดยพิจารณาจากตัวแปรต่าง ๆ พร้อม ๆ กันหลายตัว ได้แก่ ุสภาราชการ ุสภาราชการ ระดับการศึกษา ความถนัดทางการเรียน ทักษะคิดต่อ ุชีพ รายได้ ความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ ุภูมิลำเนา สถานภาพการสมรส อายุ เป็นต้น หลัก านที่เป็นแนวคิดของการวิเคราะห์ตัวประกอบมีดังนี้ นักวิทยาศาสตร์มีความเชื่อว่า ลักษณะ ธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ ไม่ควรจะมี ความซับซ้อน แต่ควรจะมีรูปร่างที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ั้งนั้นถึงเราจะศึกษาเกี่ยวกับคนพร้อมกันครั้งละหลาย ๆ ตัวแปร แม้จะมากเพียงใดก็ตาม ุรเหล่านั้นสามารถนำมาจัดกลุ่มเป็นพวก เราเรียกกลุ่มหรือพวกนี้ว่า “ตัวประกอบ” หรือ ่านเรียกว่า “ปัจจัย” หรือภาษาอังกฤษใช้ว่า Factor Analysis

ในระยะแรก ๆ เทคนิคการวิเคราะห์ตัวประกอบได้นำมาศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะซึ่งซ่อน ุยในของบุคคล (trait) เช่น เขาวนปัญญา (Spearman, 1910 ; Thurstone, 1925) บุคลิกภาพ ำได้นำมาศึกษากับตัวแปรทุกประเภททั้งลักษณะภายในและลักษณะภายนอกหรือตัวแปรทาง ุสังคมอย่างกว้างขวาง

หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ

เนื่องจากการวิเคราะห์ตัวประกอบเป็นการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีส่วนร่วม ัดในเรื่องหรือมิติน ั้งนั้นการวิเคราะห์ตัวประกอบจึงเริ่มจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมดที่ใช้ศึกษาในครั้งนั้นเพื่อให้ตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์นี้ได้ง่าย ๆ เป็นค่าสหสัมพันธ์ในรูปแบบ "เมทริกซ์" เรียกชื่อว่า "เมทริกซ์สหสัมพันธ์" (ไพรัตน์ วงษ์มณี, 2543) น้ำหนักตัวประกอบ (Factor loading) ตัวพิจารณาว่าตัวแปรใดมุ่งวัดตัวประกอบใด ถ้าเราจะถือว่าตัวประกอบที่แบบทดสอบนั้นร่วมกันวัดเกินเหมือนตัวแปรแบบทดสอบใดชุดหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวแปรซึ่งเป็นลักษณะภายในหรือที่เรียกว่า โครงสร้าง (Construct) ของแบบทดสอบ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนตัวแปรกับตัวประกอบว่า น้ำหนักของตัวประกอบหรือ Factor loading

ค่า Factor loading จะมีค่า -1 ถึง +1 เช่นเดียวกับค่าสหสัมพันธ์และก็จะหมายถึงลักษณะเดียวกัน หรือกล่าวโดยสรุปค่า factor loading เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (แบบทดสอบ) กับตัวประกอบนั้น ๆ จากตัวอย่างแบบทดสอบฉบับหนึ่งมีค่าสหสัมพันธ์กับตัวประกอบที่ 1 แต่ไม่สัมพันธ์กับตัวประกอบที่ 2 และ 3

ค่าแฟคเตอร์ loading ของแต่ละตัวแปรของแต่ละตัวประกอบ (พิจารณาเป็นรายตัวแปร) ค่าผลรวมของค่า loading ที่ยกกำลังของเรา เรียกว่า คอมมิวนอลิตี้

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ตัวประกอบ

ในการวิเคราะห์ตัวประกอบ มีหลักใหญ่ ๆ ที่ต้องการ คือ "มีความง่ายเชิงสถิติ และมีความหมายในเนื้อหา"

จุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ตัวประกอบ จำแนกได้เป็น 2 เรื่อง คือ

1. เพื่อบรรยาย ค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อให้ได้สิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เหล่านี้ นี่คือ Exploratory Factor Analysis Model
2. เพื่อพิสูจน์ สนับสนุน ตรวจสอบ สมมุติฐาน หรือข้อค้นพบของผู้อื่น นี่คือ confirmatory Factor Analysis Model

นอกจากนี้ยังมีการใช้การวิเคราะห์ตัวประกอบเพื่อหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) หรือจัดประเภทบุคคลได้อีกด้วย (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2532)

การวิเคราะห์ตัวประกอบและวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ของวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบกับวิธีวิทยาศาสตร์ เช่น วิธีอุปมาน สามารถบรรยาย สรุป อ้างอิง หาเหตุผลและจัดจำพวก เป็นเรื่องสำคัญ วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พยายามหาสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ของข้อมูล

- 1.วิเคราะห์ตัวประกอบกับวิธีอุปมาน ในลักษณะที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างหาเหตุผลสรุปทฤษฎี

2. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบกับวิธีอนุมาน ในด้านการตั้งสมมติฐาน หลังจากทีวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบบแผนบางอย่าง ซึ่งอาจสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ด้วยวิธีอนุมาน
 3. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบกับวิธีบรรยาย (Description) เน้นที่ลักษณะเมตริกของข้อมูล มากกว่าแบบแจกแจงข้อมูล
 4. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบกับวิธีสรุปอ้างอิง (Inference) วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบมิได้เกี่ยวข้องกับสถิติสรุปอ้างอิงมากนัก ยกเว้นการสุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน เพื่อนำมาวิเคราะห์ตัวประกอบ เพราะการวิเคราะห์ตัวประกอบเป็นเครื่องมือทางคณิตศาสตร์มากกว่าเป็นวิธีเชิงสถิติ
 5. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบกับวิธีเชิงเหตุผล ถึงแม้ว่าวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบจะมีได้ให้ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลก็ตาม แต่วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบแสดงผลของความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผล เราให้คำจำกัดความของคำว่า “เหตุ” ว่าเป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ที่ตรงไปตรงมา “ผล” ของการวิเคราะห์ตัวประกอบก็จัดว่าอยู่ในลักษณะให้คำตอบเชิงเหตุผลได้
 6. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบกับคำว่า “อธิบาย” ซึ่งมีได้ให้ความหมายใหม่มากขึ้น ว่า “อธิบาย” อาจหมายถึง ทำให้เข้าใจ ทำให้มีความหมายมากขึ้น เป็นความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ ซึ่งที่จริงก็คือ ความหมายของผลที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวประกอบซึ่งรวมรวมถึง ความสามารถในการทำนาย ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผล ถ้าเราถือว่าวิธีวิเคราะห์ประกอบเป็นวิธีเชิงเหตุผล และถ้าตัวประกอบเป็นเหตุก็สามารถพูดได้ว่าตัวประกอบก็เป็นอธิบายหรือทำนายได้
 7. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบกับทฤษฎีโครงสร้าง จุดมุ่งหมายของวิทยาศาสตร์คือทฤษฎีแท้จริงหรือข้อมูลจะไม่มี ความหมายเลย ถ้าไม่สามารถจะแสดงออกในรูป ทฤษฎี หรือแผนทัศน์ (Conceptual Scheme) ความสัมพันธ์ของความจริงจะช่วยให้มนุษย์สามารถจัดกระทำ เกิดความเข้าใจได้ ถ้าความสัมพันธ์นี้เกิดขึ้นในลักษณะแบบแผนที่คงเส้นคงวา ก็จะกลายเป็นเองวิทยาศาสตร์ ภูฏต่างๆ เหล่านี้อาจสัมพันธ์กันเอง และก็ลดลงเป็นทฤษฎีที่ครอบคลุมเขต (Domain) ในเรื่องที่จะประยุกต์ได้
- จุดอ่อนของการวิเคราะห์ตัวประกอบและวิธีแก้ไข
- มีเหตุผลหลายอย่างที่ว่าทำไมผลที่ได้รับจากวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบที่ใช้เทคนิคต่างกัน ผลไม่ค่อยจะเหมือนกัน เหตุผลใหญ่ ๆ ก็คือว่า
- ค่าความสัมพันธ์ (Communality หรือ h^2)
- ค่าความสัมพันธ์สำหรับตัวแปรในการวิเคราะห์ตัวประกอบ หรือ h^2 คือ ผลบวกของสองของน้ำหนักตัวแปรบนตัวประกอบทั้งหมด เป็นค่าความสัมพันธ์ที่เกิดจากการวิเคราะห์

ตัวประกอบ ค่าเหล่านี้บอกถึงขอบเขตซึ่งตัวแปรทั้งหลายมีความร่วมกันกับตัวประกอบ หรืออีก
 หนึ่ง ค่าเหล่านี้ให้สัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปร ซึ่งสามารถจะแทนที่ได้โดยคะแนน
 ตัวประกอบ วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบหลายวิธีที่ต้องอาศัยการประมาณค่าความร่วมกัน โดย
 สุ่มไว้ในเซลล์ของเมตริกสหสัมพันธ์ก่อนการวิเคราะห์ตัวประกอบ ผลที่ตามมาคือ
 หนักตัวประกอบและค่าความร่วมกันที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวประกอบ ขึ้นอยู่กับการประมาณ
 ความร่วมกันในเมตริกสหสัมพันธ์ตอนเริ่มต้น เนื่องจากว่าค่าต่าง ๆ นี้เป็นเพียงค่าประมาณของ
 ความร่วมกัน “ที่แท้จริง” ในน้ำหนักตัวประกอบจึงใช้ค่าประมาณเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่เคย
 ำตอบทางคณิตศาสตร์ใดที่ช่วยแก้ปัญหาค่าความถูกต้องได้เลย แม้แต่จะใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน
 าม ความแตกต่างจากคำตอบจึงเป็นผลมาจากการประมาณค่าความร่วมกันที่ต่างกัน

วิธีการสกัดตัวประกอบ (Factor Extraction)

มีวิธีการต่าง ๆ หลายวิธีในการสกัดตัวประกอบ ถึงแม้ว่าในบางครั้งจะใช้การประมาณ
 ความร่วมกันที่เหมือนกัน ผลที่ได้รับจากวิธีต่างกันก็ไม่จำเป็นว่าต้องให้ค่าเหมือนกัน ส่วนมาก
 จะเปลี่ยนรูปของผลที่ได้จากการสกัดตัวประกอบด้วยกระบวนการหมุนแกนเสียก่อน เพื่อว่า
 ้เปรียบเทียบวิธีการต่าง ๆ ได้ แต่ก็ไม่ค่อยมีใครทำกัน ตัวประกอบที่สกัดออกมาได้จึงมี
 างต่างกัน แม้จะหมุนแกนแล้ว ผลก็อาจจะไม่ใกล้เคียงกันเลย

จำนวนตัวประกอบที่สกัดได้ (Number of Factors)

ปัญหาที่ว่าควรจะมีจำนวนตัวประกอบที่สกัดจากเมตริกสหสัมพันธ์จำนวนเท่าใดนั้นยัง
 ำตอบที่ถูกต้อง ได้มีผู้เสนอแนะหลายอย่าง และบางเรื่องก็ได้รับการยอมรับพอสมควร
 ัยมักจะมีวิธีจัดการต่อปัญหาต่างกัน ซึ่งนำไปสู่ผลที่ต่างกันด้วย ความแตกต่างอย่างมาก
 ะเกี่ยวกับคำตอบที่ได้รับในการแปลผลขั้นสุดท้าย

การหมุนตัวประกอบ (Factor Rotation)

นักวิเคราะห์ตัวประกอบมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวประกอบที่ยังไม่ได้หมุนแกนมัก
 ้ได้แสดง โครงสร้างตัวประกอบทางวิทยาศาสตร์ที่ให้ประโยชน์ และจำเป็นต้องหมุนแกน
 จำนวนตัวประกอบที่จะสกัดได้ตั้งแต่สองตัวขึ้นไป และเมื่อจำเป็นต้องบ่งชี้ถึงโครงสร้าง
 ะกอบที่ให้ประโยชน์และมีความหมาย นักวิเคราะห์ตัวประกอบอีกเหมือนกันที่เห็น
 ึ่งต้องกันว่า เมื่อหมุนแกนตัวประกอบจำนวนเท่ากัน คำตอบจากการหมุนแกนจะเท่ากัน
 คณิตศาสตร์ และเท่ากับคำตอบจากตัวประกอบที่ไม่ได้หมุนแกน ในลักษณะที่ว่าได้มาจาก
 สหสัมพันธ์อันเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย คำตอบตัวประกอบที่
 ! (หรือชุดของแกนโคออดิเนต) สำหรับเป็นเวกเตอร์สเปตเดียวกัน มักจะซัดกันในเรื่องที่ว่า

วิธีหมุนแกนวิธีไหนให้คำตอบที่ดีที่สุด นักวิเคราะห์ต่างก็นิยมวิธีการแตกต่างกันออกไป และต่างก็มักจะพยายามที่จะชี้ให้เห็นว่าวิธีที่ตนเลือกนั้นดีกว่าวิธีที่คนอื่นเลือก ความจริงแล้วความเห็นที่ขัดแย้งกันนั้น ไม่ได้มาจากวิธีที่ต่างกัน แต่เป็นเพราะการแปลความหมายเมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างกัน กระบวนการวิเคราะห์ตัวประกอบแสดงให้เห็นแล้วว่าในทางคณิตศาสตร์ว่าใช้ได้ดีและมีประโยชน์ วิธีการบางอย่างอาจให้คำตอบที่คงที่กว่าวิธีอื่นๆ แต่ก็ไม่อาจสรุปผลได้ว่าเป็นวิธีที่น่าใช้มากกว่าวิธีอื่น ๆ

วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบในปัจจุบัน

รูปแบบการวิเคราะห์ตัวประกอบในปัจจุบัน จำแนกได้ชัดเจน 2 รูปแบบ คือ

1. การวิเคราะห์ตัวประกอบเพื่อการค้นหาสิ่งที่ซ่อนอยู่ (Latent หรือ Factor) ซึ่งเรียกว่า Exploratory Factor Analysis วิธีนี้ก็คือการวิเคราะห์ตัวประกอบในสมัยแรกเริ่มนั่นเอง ซึ่งมุ่งค้นหาว่า อะไรสัมพันธ์กับอะไรบ้าง โดยไม่ได้ตั้งสมมติฐานมาก่อนว่าผู้วิจัยจะค้นพบอะไรไว้่าง การวิเคราะห์ตัวประกอบนี้ตั้งอยู่บนข้อตกลงเบื้องต้นว่า

- 1.1 ตัวประกอบร่วมทุกตัว สัมพันธ์ (หรือไม่สัมพันธ์) กัน
- 1.2 ตัวแปรทั้งหมดถูกกระทบโดยตัวประกอบร่วมทั้งหมด
- 1.3 ตัวประกอบเฉพาะ (Unique Factor) ไม่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- 1.4 ตัวแปรทั้งหมดถูกกระทบโดยตัวประกอบเฉพาะตัวใดตัวหนึ่ง
- 1.5 ตัวประกอบร่วมไม่สัมพันธ์กับตัวประกอบเฉพาะ

การวิเคราะห์ตัวประกอบแบบนี้มีข้อจำกัดอยู่คือ การที่ผู้วิจัยไม่สามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าจะได้ตัวประกอบใดออกมาบ้าง

2. การวิเคราะห์ตัวประกอบเพื่อสนับสนุนสิ่งที่ค้นพบ (Confirmatory Factor Analysis) ค่อนของการวิเคราะห์ตัวประกอบแบบแรกได้นำไปสู่การพัฒนาการวิเคราะห์ตัวประกอบแบบหลังโดย Joreskog (1967-69) และคนอื่น ๆ (1988) การวิเคราะห์ตัวประกอบนี้มุ่งที่การระบุได้บ้างชัดเจนว่า จะได้ตัวประกอบใดบ้าง และตัวประกอบคู่ใดสัมพันธ์กัน ตัวแปรใดถูกกระทบโดยตัวประกอบใด ตัวประกอบเฉพาะคู่ใดบ้างที่สัมพันธ์กัน ดังนั้นการวิเคราะห์ตัวประกอบนี้มุ่งสร้างเงื่อนไข เพื่อให้ข้อมูลสรุปและสนับสนุนคำตอบจากการวิเคราะห์ตัวประกอบอย่างมีเกมหมายมากกว่าแบบแรก (ซึ่งอาจจะทำให้ได้คำตอบที่ไม่มีมีความหมายออกมา)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2530) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการฝึกสอนและฝึกงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา มีความเห็นว่าโครงการฝึกสอนมีประโยชน์และคุณค่า พอใจโครงการพิเศษที่นิสิตจัดกระทำ และในผลการเรียนของนักเรียนจากการสอบของนิสิตฝึกสอน พอใจในแบบประเมินผลที่จัดทำขึ้น ในระดับมากทั้งหมด

ดรุณี ชัยมงคล (2536) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารโครงการฝึกสอนและฝึกงาน มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏในสหวิทยาลัยพุทธชินราช : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรการฝึกสอนและฝึกงาน ในสถาบันราชภัฏ สหวิทยาลัยพุทธชินราช ปรากฏในคณะครุศาสตร์ และอยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งในหน่วยงานที่จัดตั้งในวิทยาลัยครูทุกแห่ง กิจกรรมที่กำหนดไว้ในกระบวนการฝึกสอนมีลักษณะของทางวิทยาลัย มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การสังเกตชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการบรรยายทดลองสอน และการปฏิบัติการสอนจริง กิจกรรมทุกอย่างจัดในภาคเรียนที่ 1 ของแต่ละปีการศึกษา

2. ขั้นตอนการเตรียมการฝึกสอนฝึกงานของวิทยาลัยทุกแห่ง มีหลักการคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การสำรวจโรงเรียนเพื่อการฝึกสอนฝึกงาน การแต่งตั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนฝึกงาน การสำรวจจำนวนนักศึกษา และการจัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนออกฝึกสอนและฝึกงาน

3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร โครงการฝึกสอนฝึกงานของนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ ปรากฏว่า

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการเตรียมการฝึกสอน อยู่ในระดับปานกลาง เรื่องปัญหาในระดับสูง ได้แก่ ความช่วยเหลือด้านวิชาการจากภาคิวิชน้อยเกินไป และขาดคู่มือเพียงของกลุ่มมือฝึกสอนฝึกงาน

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโครงการฝึกสอนฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่เป็นปัญหาในระดับสูง คือ ความไม่รับผิดชอบในการนิเทศ และการนิเทศ ปัญหาในระดับต่ำ คือ การให้ความร่วมมือในการนิเทศของโรงเรียน

3.3 ปัญหาส่วนบุคคลของนักศึกษาฝึกสอนและฝึกงาน มีบางปัญหาเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ความประพฤติไม่เหมาะสมของนักศึกษา และปัญหาด้านคู่สาวของนักศึกษา เป็นปัญหาระดับน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอน ของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เป็นต้นแบบของการประเมินผลการฝึกสอน

ขั้นที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยงกับผู้บริหาร โรงเรียนตามองค์ประกอบในแบบสอบถาม

ขั้นที่ 3 ศึกษาองค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอน โดยการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2544 จำนวน 24 คน อาจารย์ที่เลี้ยงกับผู้บริหารในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน 269 คน

ขั้นที่ 4 กำหนดรูปแบบหลักเกณฑ์ จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเฉพาะของตัวแปรแต่ละตัวโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยการวิเคราะห์ด้วยประกอบหลักและหมุนควัประกอบแบบอโรโธโกนอล (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนิเมกซ์ (Varimax)

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในส่วนของข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ดังมีรายละเอียดดังนี้

ในขั้นตอนที่ 1 หลังจากศึกษาเอกสารการประเมินผลการฝึกสอน ตามที่อ้างถึงในบทที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้พัฒนาต้นแบบการประเมินเป็นแบบสอบถามมี 8 กลุ่ม และ 1 ปลายเปิดประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 การเตรียมการสอน 11 ข้อความ กลุ่มที่ 2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้อื่นๆ 2 ข้อความ กลุ่มที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 14 ข้อความ กลุ่มที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้อื่นๆ 10 ข้อความ กลุ่มที่ 5 การปฏิบัติตน 15 ข้อความ กลุ่มที่ 6 ความรู้ความสามารถ 5 ข้อความ กลุ่มที่ 7 การพัฒนาการสอน 6 ข้อความ และกลุ่มที่ 8 การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน 8 ข้อความ

นอกจากนี้แล้วเพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชากรทุกด้านในแบบสอบถาม จึงแบ่งเป็น 3 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นรายการให้ ความสำคัญองค์ประกอบต้นแบบ 8 กลุ่ม เป็นภาพรวม และมีข้อปลายเปิด 1 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นรายการให้ ความสำคัญของรายละเอียดของข้อความในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อนำมาใช้ วิเคราะห์องค์ประกอบ และตอนที่ 4 เป็นการให้น้ำหนักองค์ประกอบต้นแบบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ

1. อาจารย์นิเทศก์นิสิตฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2544 จำนวน 61 คน
2. อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน ปีการศึกษา 2544 จำนวน 295 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ

1. อาจารย์นิเทศก์นิสิตฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2544 จำนวน 24 คน ที่ตอบแบบสอบถามและส่งคืน
2. อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน ปีการศึกษา 2544 จำนวน 269 คน ที่ตอบแบบสอบถามและส่งคืน

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย เพื่อกำหนดตัวประกอบ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการฝึกสอน จากเอกสารเกี่ยวกับการฝึกสอนของมหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏต่าง ๆ ตลอดจนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ของคุรุสภา และของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2. ร่างแบบสอบถามโดยการรวบรวมข้อความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าเอกสารเสร็จแล้วนำมาร่างแบบสอบถามให้คณบดีคณะครุศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏพิจารณาประเมินให้ความเห็น แล้วปรับปรุงในฉบับจริงและนำไปหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่าง 101 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.698

3. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมี 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายการองค์ประกอบในการประเมิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการให้น้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

การรวบรวมข้อมูล

วิธีการในการรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. นำชุดของแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปส่งแบบสอบถามที่โรงเรียนหน่วยฝึกสอนด้วยตนเอง โดยมีจดหมายขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ลงนามโดยคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในการนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเองนั้นเพื่อทำความเข้าใจ ตกลง นัดหมาย เพื่อการขอรับแบบสอบถามคืน และมอบซองเปล่าซึ่งจำหน่ายของถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการส่งแบบสอบถามกลับ 1 ซอง ข้อความในจดหมายนำดังแสดงในภาคผนวก

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วดำเนินการดังนี้

1. ประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับค่าคุณลักษณะต่าง ๆ ของประชากรเพื่อวิเคราะห์ค่าคุณลักษณะในรูปของค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่วิเคราะห์ ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ระดับ ภาควิชา จำนวนครั้ง ของการเป็นผู้ประเมิน

2. วิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสม ในการประเมินผลการฝึกสอน โดยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบหลัก (Principal Component Factor Analysis) และหมุนตัวประกอบแบบอโรโธนอล (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ได้ตัวประกอบที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS

3. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในส่วนของข้อเสนอแนะในการประเมินผลการฝึกสอน

การกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการประเมินผลการศึกษา
นิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ในการกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการประเมินผลการศึกษา
การนำเอาผลที่ได้จากการจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ หรือ การวิเคราะห์
ลำดับตามน้ำหนัก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้สัญลักษณ์อักษรย่อแทนข้อความต่าง ๆ
ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการลงรายการ จึงกำหนดสัญลักษณ์เป็นดังนี้

Fac1	การเตรียมการสอน
Fac2	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้
Fac3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
Fac4	การประเมินผลการเรียนรู้
Fac5	การปฏิบัติตน
Fac6	ความรู้ความสามารถ
Fac7	การพัฒนาการสอน
Fac8	การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน
Fac9	อื่น ๆ

ส่วนรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบกำหนดสัญลักษณ์ดังนี้

Fac1	A1 - A11
Fac2	B1 - B12
Fac3	C1 - C14
Fac4	D1 - D10
Fac5	E1 - E15
Fac6	F1 - F16
Fac7	G1 - G6
Fac8	H1 - H8

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	รวม	
	ชาย	หญิง
อาจารย์นิเทศก์	8	16
อาจารย์พี่เลี้ยง	67	203

ตารางที่ 2 อายุราชการของอาจารย์พี่เลี้ยง

อายุราชการ (ปี)								รวม
1-4	5-9	10-14	15-29	20-24	25-29	30-34	35 ปีขึ้นไป	
4	27	36	32	88	58	17	7	269

ตารางที่ 3 วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	วุฒิการศึกษาสูงสุด				
	ป.ตรี	ป.บัณฑิต	ป.โท	ป.บัณฑิตหลัง ป.โท	ป.เอก
อาจารย์นิเทศก์	4	-	10	1	9
อาจารย์พี่เลี้ยง	224	-	45	-	-

รางที่ 4 ตำแหน่งทางวิชาการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอบแบบสอบถาม	ตำแหน่งวิชาการ			ระดับ				
	อ.2	ผศ./อ.3	รศ	ระดับ 1-5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9
อาจารย์นิเทศก์	12	8	4		2	10		4
อาจารย์พี่เลี้ยง	240	29		32	19	184		1

รางที่ 5 จำแนกอาจารย์นิเทศก์ตามภาควิชาที่สังกัด

นอกระบบ	ภาควิชาที่สังกัด							รวม
	จิตวิทยา	พื้นฐาน	หลักสูตร	วิจัย	บริหาร	เทคโนโลยี	อื่นๆ	
2	3	1	7	1	3	2	5	24

รางที่ 6 จำแนกผู้ประเมินตามจำนวนครั้งของการเป็นผู้ประเมินนิสิตฝึกสอน

	จำนวนครั้งของการเป็นผู้ประเมินนิสิตฝึกสอน			
	น้อยกว่า 3	3-5	6-10	มากกว่า 10
อาจารย์นิเทศก์	3	10	4	-
อาจารย์พี่เลี้ยง	136	127	-	-

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายการองค์ประกอบในการประเมิน

เมื่อนำความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงมาแจกแจงได้ผลปรากฏอยู่ในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 การแจกแจงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อองค์ประกอบต้นแบบ

			<i>N</i>	Mean	<i>SD</i>
1	การเตรียมการสอน	อาจารย์นิเทศก์	24	4.96	.20
		อาจารย์พี่เลี้ยง	269	4.80	.43
2	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	อาจารย์นิเทศก์	24	4.42	.50
		อาจารย์พี่เลี้ยง	269	4.54	.49
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	อาจารย์นิเทศก์	23	4.65	.49
		อาจารย์พี่เลี้ยง	269	4.62	.59
4	การประเมินผลการเรียนรู้	อาจารย์นิเทศก์	23	4.70	.47
		อาจารย์พี่เลี้ยง	269	4.47	.63
5	การปฏิบัติงาน	อาจารย์นิเทศก์	24	4.58	.50
		อาจารย์พี่เลี้ยง	269	4.44	.61
5	ความรู้ความสามารถ	อาจารย์นิเทศก์	24	4.75	.53
		อาจารย์พี่เลี้ยง	270	4.40	.60
7	การพัฒนาการสอน	อาจารย์นิเทศก์	24	4.67	.48
		อาจารย์พี่เลี้ยง	267	4.58	.59
8	การปฏิบัติงานพิเศษ	อาจารย์นิเทศก์	24	3.92	.72
		อาจารย์พี่เลี้ยง	270	3.86	.76

จากตารางที่ 7 พบว่า ทั้งอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยงให้ความสำคัญในองค์ประกอบในระดับสูงคือเกิน 4 จากมาตรา 1-5 แต่มี 1 องค์ประกอบ คือ การประเมินผลปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนมีค่าความสำคัญเฉลี่ยเพียง 3.86 และ 3.86 นี้ หมายความว่าองค์ประกอบที่ 1 การเตรียมการสอนมีค่าความสำคัญเฉลี่ย 4.80 และ 4.80 นี้หมายความว่าอาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมการสอนมากที่สุดถึง 4.96 ในระดับความสำคัญยิ่งให้ความสำคัญ 4.80 ซึ่งสูงกว่าองค์ประกอบอื่น

เมื่อรวมความคิดเห็นการให้ความสำคัญทั้งของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยงในการบริหารโรงเรียนปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อองค์ประกอบต้นแบบ

	N	Mean	SD
การเตรียมการสอน	293	4.82	1.01
การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	293	4.53	1.04
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	292	4.62	1.05
การประเมินผลการเรียนรู้	292	4.49	1.02
การปฏิบัติงาน	293	4.45	1.03
ความรู้ความสามารถ	294	4.43	1.05
การพัฒนาการสอน	291	4.58	1.07
การปฏิบัติงานพิเศษ	294	3.86	1.08

ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า มีค่าใกล้เคียงกันกับเมื่อพิจารณาแยกโดยมีค่าความสำคัญเฉลี่ยในองค์ประกอบที่ 1 คือ การเตรียมการสอนอยู่ในระดับสูงสุด และมีค่าความสำคัญเฉลี่ยในองค์ประกอบที่ 5 คือ การปฏิบัติงานพิเศษอยู่ในระดับต่ำสุด คือ 3.86

เมื่อพิจารณาให้น้ำหนักขององค์ประกอบประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ให้น้ำหนักและองค์ประกอบแตกต่างกันตามตารางที่ 9-16 ดังนี้

ตารางที่ 9 องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมการสอน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	5.00	1	.3	.4	.4
	10.00	43	14.6	15.5	15.8
	11.00	1	.3	.4	16.2
	12.00	10	3.4	3.6	19.8
	12.50	1	.3	.4	20.1
	13.00	9	3.1	3.5	23.4
	14.00	2	.7	.7	24.1
	15.00	77	26.1	27.7	51.8
	16.00	5	1.7	1.8	53.6
	17.00	1	.3	.4	54.0
	18.00	3	1.0	1.1	55.0
	19.00	2	.7	.7	55.8
	20.00	93	31.5	33.5	89.2
	25.00	9	3.1	3.2	92.4
	30.00	17	5.8	6.1	98.6
	35.00	1	.3	.4	98.9
	40.00	2	.7	.7	99.6
	50.00	1	.3	.4	100.0
	Total	278	94.2	100.0	
Missing	System	17	5.8		
Total		295	100.0		

จากตารางที่ 9 พบว่า ในองค์ประกอบด้านการเตรียมการสอน มีผู้ให้น้ำหนักตั้งแต่ 5-50 ในน้ำหนักรวมทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ น้ำหนัก 20 มีจำนวนถึงร้อยละ 31 น้ำหนัก 15 มีจำนวนถึงร้อยละ 26 น้ำหนัก 10 มีจำนวนถึงร้อยละ 14

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	3.00	1	.3	.4	.4	
	4.00	1	.3	.4	.7	
	5.00	15	5.1	5.4	6.1	
	8.00	4	1.4	1.4	7.6	
	10.00	163	55.3	58.6	66.2	
	11.00	4	1.4	1.4	67.6	
	12.00	22	7.5	7.9	75.5	
	12.50	1	.3	.4	75.9	
	13.00	7	2.4	2.5	78.4	
	14.00	5	1.7	1.8	80.2	
	15.00	41	13.9	14.7	95.0	
	16.00	1	.3	.4	95.3	
	17.00	1	.3	.4	95.7	
	18.00	2	.7	.7	96.4	
	20.00	10	3.4	3.6	100.0	
	Total		278	94.2	100.0	
	Missing	System	17	5.8		
Total		295	100.0			

จากตารางที่ 10 พบว่า ในองค์ประกอบด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้มีผู้ให้น้ำหนัก 3-20 ในน้ำหนักรวมทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ น้ำหนัก 10 วนร้อยละ 55 น้ำหนัก 15 มีจำนวนร้อยละ 13 และน้ำหนัก 12 มีจำนวนร้อยละ 7

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4.00	1	.3	.4	-
	5.00	5	1.7	1.8	2.0
	8.00	1	.3	.4	2.4
	10.00	67	22.7	24.1	26.8
	11.00	1	.3	.4	27.2
	12.00	9	3.1	3.2	30.4
	12.50	1	.3	.4	30.8
	13.00	10	3.4	3.6	34.2
	14.00	5	1.7	1.8	36.0
	15.00	88	29.8	31.7	67.8
	16.00	1	.3	.4	68.2
	17.00	1	.3	.4	68.6
	18.00	2	.7	.7	69.3
	19.00	2	.7	.7	69.9
	20.00	71	24.1	25.5	95.3
	25.00	6	2.0	2.2	97.5
	30.00	5	1.7	1.8	99.3
	35.00	1	.3	.4	99.7
	50.00	1	.3	.4	100.0
	Total	278	94.2	100.0	
Missing	System	17	5.8		
Total		295	100.0		

จากตารางที่ 11 พบว่า ในองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีผู้ใช้น้ำหนัก ตั้งแต่ 4-50 ในน้ำหนักรวมทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ น้ำหนัก 15 มีจำนวนร้อยละ 29 น้ำหนัก 20 มีจำนวนร้อยละ 24 และน้ำหนัก 10 มีจำนวนร้อยละ 22

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4.00	1	.3	.4	.4
	5.00	13	4.4	4.7	5.0
	6.00	1	.3	.4	5.4
	10.00	171	58.0	61.5	66.9
	11.00	5	1.7	1.8	68.7
	12.00	19	6.4	6.8	75.5
	12.50	1	.3	.4	75.9
	13.00	9	3.1	3.2	79.1
	14.00	2	.7	.7	79.9
	15.00	44	14.9	15.8	95.7
	16.00	2	.7	.7	96.4
	18.00	1	.3	.4	96.8
	20.00	9	3.1	3.2	100.0
	Total	278	94.2	100.0	
Missing	System	17	5.8		
Total		295	100.0		

จากตารางที่ 12 พบว่าในองค์ประกอบด้านการประเมินผลการเรียนรู้ มีผู้ให้น้ำหนัก ตั้งแต่ 4-20 ในน้ำหนักทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ น้ำหนัก 10 มีจำนวนร้อยละ 58 น้ำหนัก 15 มีจำนวนร้อยละ 14 และน้ำหนัก 12 มีจำนวนร้อยละ 6.4

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 5 การปฏิบัติงาน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 3.00	1	.3	.4	.4
4.00	1	.3	.4	.7
5.00	23	7.8	8.3	9.0
7.00	4	1.4	1.4	10.4
8.00	3	1.0	1.1	11.5
9.00	2	.7	.7	12.2
10.00	160	54.2	57.6	69.8
11.00	3	1.0	1.1	70.9
12.00	13	4.4	4.7	75.5
12.50	1	.3	.4	75.9
13.00	4	1.4	1.4	77.3
14.00	4	1.4	1.4	78.8
15.00	40	13.6	14.4	93.2
16.00	2	.7	.7	93.9
17.00	2	.7	.7	94.6
20.00	12	4.1	4.3	98.9
25.00	2	.7	.7	99.6
30.00	1	.3	.4	100.0
Total	278	94.2	100.0	
Missing System	17	5.8		
Total	295	100.0		

จากตารางที่ 13 พบว่า ในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานมีผู้ให้คะแนนตั้งแต่ 3-30 ในน้ำหนักรวมทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักรที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ น้ำหนัก 10 มีถึงร้อยละ 54 น้ำหนัก 15 มีจำนวนร้อยละ 13 และน้ำหนัก 5 มีจำนวนร้อยละ 7

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 6 ความรู้ความสามารถ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	5.00	13	4.4	4.7	4.7
	8.00	2	.7	.7	5.4
	9.00	1	.3	.4	5.8
	10.00	131	44.4	47.1	52.9
	11.00	2	.7	.7	53.6
	12.00	13	4.4	4.7	58.3
	12.50	1	.3	.4	58.6
	13.00	12	4.1	4.3	62.9
	14.00	8	2.7	2.9	65.8
	15.00	54	18.3	19.4	85.3
	17.00	1	.3	.4	85.6
	18.00	2	.7	.7	86.3
	20.00	30	10.2	10.8	97.1
	25.00	2	.7	.7	97.8
	30.00	3	1.0	1.1	98.9
	40.00	1	.3	.4	99.3
	50.00	1	.3	.4	99.6
	112.00	1	.3	.4	100.0
	Total	278	94.2	100.0	
Missing	System	17	5.8		
Total		295	100.0		

จากตารางที่ 14 พบว่าในองค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถมีผู้ให้น้ำหนักตั้งแต่ 5-50 ในน้ำหนักทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ น้ำหนัก 10 มีถึงจำนวนร้อยละ 44 น้ำหนัก 15 มีจำนวนร้อยละ 18 น้ำหนัก 20 มีจำนวนร้อยละ 10

ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาการสอน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Total Percent
Valid	3.00	2	.7	.7	0.7
	5.00	14	4.7	5.0	5.0
	6.00	2	.7	.7	0.7
	7.00	1	.3	.4	0.3
	8.00	2	.7	.7	0.7
	9.00	3	1.0	1.1	1.0
	10.00	135	45.8	48.6	48.6
	11.00	5	1.7	1.8	1.7
	12.00	18	6.1	6.5	6.5
	12.50	1	.3	.4	0.3
	13.00	10	3.4	3.6	3.4
	14.00	3	1.0	1.1	1.0
	15.00	56	19.0	20.1	19.0
	16.00	1	.3	.4	0.3
	18.00	1	.3	.4	0.3
	20.00	21	7.1	7.6	7.1
	21.00	1	.3	.4	0.3
	111.00	1	.3	.4	0.3
	113.00	1	.3	.4	0.3
	Total	278	94.2	100.0	
Missing	System	17	5.8		
Total		295	100.0		

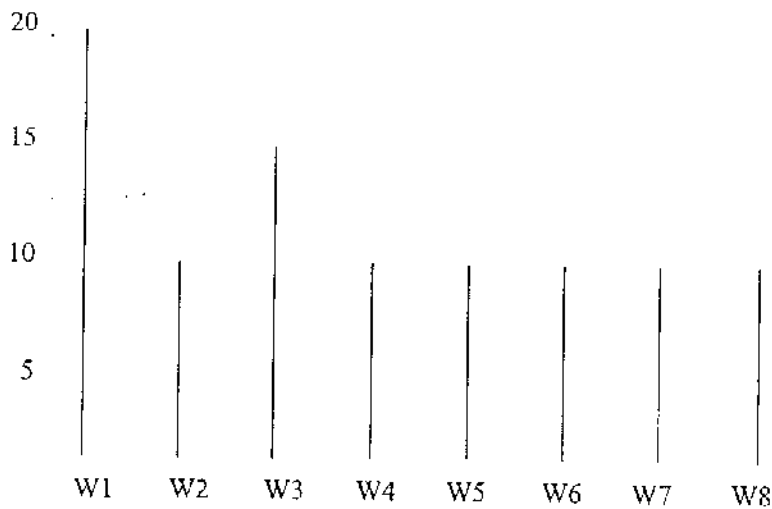
จากตารางที่ 15 พบว่า ในองค์ประกอบด้านการพัฒนาการสอน มีผู้ให้คะแนนตั้งแต่ 3-21 ในน้ำหนักรวมทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ 10 มีจำนวนร้อยละ 45 น้ำหนัก 15 มีจำนวนร้อยละ 19 และน้ำหนัก 20 มีจำนวนร้อยละ 7

ตารางที่ 16 องค์ประกอบที่ 8 การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือการสอน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2.00	5	1.7	1.8	1.8
	3.00	4	1.4	1.4	3.2
	4.00	3	1.0	1.1	4.3
	5.00	95	32.2	34.3	38.6
	6.00	3	1.0	1.1	39.7
	7.00	4	1.4	1.4	41.2
	8.00	14	4.7	5.1	46.2
	10.00	131	44.4	47.3	93.5
	11.00	2	.7	.7	94.2
	12.00	5	1.7	1.8	96.0
	12.50	1	.3	.4	96.4
	15.00	9	3.1	3.2	99.6
	20.00	1	.3	.4	100.0
	Total	277	93.9	100.0	
Missing	System	18	6.1		
Total		295	100.0		

จากตารางที่ 16 พบว่า ในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือการสอน มีผู้ให้น้ำหนักตั้งแต่ 2-20 ในน้ำหนักรวมทั้งหมด 100 พบว่า จุดน้ำหนักที่มีผู้ให้มากที่สุด คือ น้ำหนัก 10 มีจำนวนร้อยละ 44 น้ำหนัก 5 มีจำนวนร้อยละ 32 น้ำหนัก 8 มีจำนวนร้อยละ 4

เมื่อนำเอาองค์ประกอบทั้ง 8 มาเปรียบเทียบค่าน้ำหนักมากที่สุด ใน 8 องค์ประกอบ จะปรากฏผลดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักมากที่สุดใน 8 องค์ประกอบ

จากภาพที่ 1 เมื่อจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านการเตรียมการสอนมีความสำคัญอันดับ 1 มีน้ำหนัก 20 องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสำคัญอันดับ 2 มีน้ำหนัก 15 อีก 6 องค์ประกอบมีความสำคัญเท่ากันในระดับน้ำหนัก 10

การจัดองค์ประกอบใหม่จากข้อความในองค์ประกอบต้นแบบ ผู้วิจัยใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ ปรากฏผลตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงค่า Eigen Value ในกรณีค่า Eigen Value เกิน 1 :

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared			Rotation Sums of Squared		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Loadings			Loadings		
				Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	48.196	52.387	52.387	48.196	52.387	52.387	16.679	18.129	18.129
2	4.502	4.894	57.281	4.502	4.894	57.281	11.903	12.938	31.067
3	2.662	2.894	60.175	2.662	2.894	60.175	8.723	9.482	40.549
4	2.348	2.552	62.727	2.348	2.552	62.727	7.903	8.590	49.139
5	1.809	1.967	64.694	1.809	1.967	64.694	7.528	8.182	57.321
6	1.331	1.447	66.140	1.331	1.447	66.140	3.785	4.114	61.436
7	1.310	1.423	67.564	1.310	1.423	67.564	3.060	3.326	64.762
8	1.211	1.316	68.880	1.211	1.316	68.880	2.853	3.101	67.863
9	1.144	1.244	70.124	1.144	1.244	70.124	1.580	1.717	69.580
10	1.056	1.148	71.272	1.056	1.148	71.272	1.556	1.692	71.272

จากตารางที่ 17 เป็นตารางที่ตัดตอนจากการประมวลผลองค์ประกอบใหม่ ซึ่งจาก 92 องค์ประกอบ จะมีเพียง 10 องค์ประกอบที่มีค่า Eigen Value เกิน 1 ซึ่งถือได้ว่าจะนับเป็นองค์ประกอบใหม่เพื่อหาองค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ ดังนั้นเมื่อต้องการพิจารณาข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบใหม่ ผู้วิจัยจึงคำนวณ Rotated Component Matrix ตามตารางที่ 18

Component									
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	.291	.469	.160	.172	.235	.436	-6.7E-02	8.7E-02	-3.0E-02
0	.216	.286	.638	.399	.211	-.004	5.565E-02	-7.E-04	.132
6	.224	.257	.635	.373	.210	-.019	1.544E-02	1.2E-02	.144
0	.244	.316	.588	.327	.162	8.E-02	2.130E-02	2.5E-03	.129
3	.203	.282	.579	.343	.194	.110	.180	.143	-3.3E-02
2	.232	.286	.572	.310	.212	.161	9.030E-02	.207	-9.2E-02
7	.248	.245	.554	.278	.167	.232	.231	4.1E-03	8.6E-02
11	.347	.227	.546	.202	.032	.169	.145	-4.E-02	6.268E-02
5	.209	.292	.524	.247	.238	.191	1.078E-02	.208	1.234E-02
18	.272	.338	.485	.223	-.007	.224	.251	-8.E-03	-1.764E-03
6	.333	.360	.451	.256	.266	.164	8.647E-02	2.2E-02	7.5E-02
10	.172	.337	.449	.284	.220	.215	4.360E-02	.275	.132
11	.365	.355	.402	.123	-.020	.162	5.546E-02	.192	.112
19	.269	.129	.176	.689	.113	3.E-02	9.078E-02	.175	.119
22	.210	.174	.325	.680	.008	5.E-02	8.091E-02	2.9E-02	-.133
26	.308	.082	.208	.664	.001	.281	6.820E-02	5.6E-02	3.0E-02
30	.134	.195	8.E-02	.657	.125	8.E-02	6.022E-02	4.7E-02	.278
38	.238	.101	.404	.607	.019	-.097	.224	-3.E-02	-.129
71	.143	.286	.175	.561	.182	.152	8.171E-02	-2.E-02	-9.41E-02
37	.234	.185	.162	.555	.181	.111	-1.6E-02	6.4E-02	6.7E-02
73	.327	.140	.207	.538	.150	6.E-02	-7.7E-02	-9.E-02	.132
99	.222	.143	.231	.519	.200	.119	.181	4.3E-02	1.5E-02
80	.226	.194	.101	.440	.177	.128	.331	6.6E-03	.144
44	.274	.152	.264	.225	.619	1.E-02	.155	2.0E-02	9.7E-02
03	.363	.143	.225	.207	.571	7.E-02	8.487E-02	.130	.170
08	.226	.105	.272	.183	.564	.176	9.284E-02	1.3E-02	-2.8E-02
10	.271	.392	.219	.183	.123	.515	5.178E-02	4.5E-02	4.1E-02
71	.398	.352	.274	9.E-02	.051	.482	9.881E-02	.146	9.2E-02
26	.306	.249	.376	6.E-02	.240	8.E-02	-6.1E-03	.432	3.8E-02
134	.331	.214	.273	9.E-02	.169	9.E-04	3.790E-02	5.1E-02	.491

Component									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
.776	.288	.104	.130	1.E-01	.011	-.008	-3.6E-02	9.6E-02	-7.4E-02
.752	.090	.223	.167	.213	.137	-.025	-1.3E-03	8.8E-03	-3.8E-02
.719	.154	.131	1.E-01	.286	.052	.134	5.952E-02	-2.E-02	.263
.692	.290	.118	.332	5.E-02	-.032	9.E-02	1.074E-02	-.117	4.6E-02
.668	.219	.217	1.E-01	.179	-.036	.213	3.304E-02	-.171	.168
.640	.214	.266	9.E-02	.273	-.023	3.E-02	-6.8E-03	.115	-6.5E-03
.634	.291	.126	.141	.136	.041	8.E-02	-2.5E-02	.308	2.6E-02
.614	.240	.214	.214	.234	.151	8.E-02	.349	1.3E-02	.126
.613	.204	.114	.262	.144	.280	5.E-02	9.137E-02	-2.E-02	-2.9E-03
.606	.322	.147	.232	1.E-01	.131	.157	.134	.110	.308
.602	.081	.199	.211	.269	.241	.192	.222	7.3E-02	.140
.599	.208	.199	.283	.217	.166	3.E-02	.475	-4.E-02	-2.9E-02
.596	.192	.215	.116	.306	.111	.117	.103	.293	.126
.590	.285	.138	.103	.162	.344	.161	.210	.177	9.6E-02
.585	.281	.106	.198	.393	.197	1.E-02	3.617E-02	-.105	-.107
.583	.305	.146	.259	.201	.195	1.E-01	.478	-.109	-1.9E-02
.572	.379	.174	.203	.135	.154	5.E-02	.322	.273	-4.3E-02
.572	.254	.242	.198	8.E-02	.233	.114	.356	.123	1.0E-01
.571	.248	.182	.180	.376	.105	.118	6.108E-02	5.6E-02	.237
.564	.205	.267	.121	.198	.183	.133	.388	.195	.131
.563	.067	.272	.149	.278	.427	.287	.106	5.9E-02	-3.6E-02
.559	.319	.139	.143	.232	.241	.252	.134	4.2E-02	4.9E-03
.532	.292	.199	.254	.418	.138	-.096	2.848E-02	2.7E-04	-7.8E-02
.523	.232	.053	.328	.280	.296	.315	8.505E-02	.119	-4.3E-03
.516	.086	.326	7.E-02	.219	.009	.206	.349	.116	.124
.515	.300	.166	.261	.109	.444	9.E-02	.170	-9.E-02	3.8E-02
.513	.259	.155	.282	.176	.230	.398	8.094E-02	7.8E-02	-4.2E-02
.506	.119	.232	.213	.320	.239	.117	.125	.188	.387
.505	.344	.159	.219	.159	.142	7.E-02	.427	.213	2.6E-02
.505	.292	.143	.276	.215	.232	1.E-02	.492	-1.E-02	2.8E-02
.481	.204	.118	.339	.202	.253	.325	.180	.194	3.0E-03

Component									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
.476	.238	.203	.276	.209	.384	.209	.129	7.1E-02	8.1E-03
.470	.126	.193	.447	.180	.157	.333	.254	2.6E-04	1.5E-02
.443	.153	.262	.390	.261	.180	.425	.246	-1.E-02	7.5E-02
.432	.287	.345	.318	.123	-.011	.323	5.951E-02	.143	.183
.392	.211	.098	.370	.217	.193	.112	.241	.140	.272
.374	.356	.360	.332	.121	.067	.261	1.354E-02	3.7E-02	.191
.198	.747	.201	.159	.205	.103	6.E-02	.141	.100	8.9E-02
.221	.732	.147	.195	.186	.177	-.020	-2.7E-03	7.1E-02	-5.4E-02
.266	.703	.256	.148	.191	.021	6.E-02	.103	7.6E-02	.116
.243	.680	.227	.148	.192	.136	-.066	.220	7.3E-02	9.2E-02
.186	.679	.309	9.E-02	.146	.099	.202	7.043E-02	-4.E-03	1.7E-02
.212	.677	.204	.192	.233	.257	-.001	7.058E-02	3.3E-02	.179
.231	.675	.269	.134	.213	.112	7.E-02	-6.6E-02	8.0E-02	-3.3E-02
.249	.670	.243	1.E-01	.254	-.036	.117	-7.0E-02	.105	-7.9E-02
.211	.668	.282	.171	.163	.129	.166	.250	-5.E-03	6.9E-02
.208	.633	.344	.146	.136	.182	.154	.191	9.0E-02	.108
.248	.607	.258	.333	9.E-02	.129	8.E-02	5.869E-02	-.106	.182
.191	.593	.267	-.006	.324	.146	.101	-1.9E-02	7.0E-02	-.164
.231	.570	.366	.185	9.E-02	.112	.309	.187	-8.E-02	5.8E-02
.349	.563	.193	.346	6.E-02	.043	.147	.210	-5.E-03	5.9E-02
.229	.454	.374	.172	.221	.136	.333	6.771E-02	-.155	.217
.265	.386	.385	.357	.162	.006	.138	.124	.384	.227
.247	.384	.284	.378	.265	.152	.142	.163	.363	9.1E-02
.111	.261	.758	.223	.177	.151	-.051	2.805E-02	7.5E-03	8.8E-02
.167	.362	.753	.111	.174	-.033	.114	7.723E-02	3.5E-02	6.6E-02
.185	.296	.735	.206	.175	.238	4.E-02	1.804E-02	-3.E-03	4.8E-02
.141	.313	.698	9.E-02	.111	.133	.138	.127	3.4E-02	5.9E-02
.155	.401	.688	.230	.109	.104	6.E-02	.112	6.9E-02	1.2E-02
.301	.384	.650	.203	.166	-.033	.116	8.498E-02	8.3E-02	-4.3E-02
.338	.286	.641	.259	.189	.069	.173	.117	7.5E-02	-2.7E-02
.342	.349	.627	.284	.161	.007	6.E-02	.141	8.4E-02	5.3E-02

จากตารางที่ 18 องค์ประกอบใหม่ องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย A7 A8 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 B11 B12 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 D3 C5 D6 D7 D9 D10 F7 F8 F9 G5 G6

รวมทั้งหมด 37 องค์ประกอบย่อย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย C มากที่สุด 13 องค์ประกอบ องค์ประกอบ C คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย E1 E2 F3 E4 E5 F6 E7 E8 E9 E10 E11 E12 E13 E14 E15 F11 F12

รวมทั้งหมด 17 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วยองค์ประกอบ E มากที่สุด 15 องค์ประกอบ องค์ประกอบ E คือ การปฏิบัติตน

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย F16 H1 H2 H3 H4 H5 H6 H7 H8 รวมทั้งหมด 9 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วยองค์ประกอบ H มากที่สุด 8 องค์ประกอบ องค์ประกอบ H คือ การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนืองานสอน

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย F1 F2 F3 F4 F5 F6 F10 F13 G1 G2 G3 G4

รวมทั้งหมด 12 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย องค์ประกอบ F มากที่สุด 8 องค์ประกอบ องค์ประกอบ F คือ ความรู้ความสามารถ

องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย A1 A2 A3 A4 A5 A6 A9 A11 C14 รวมทั้งหมด 9 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย องค์ประกอบ A มากที่สุด 8 องค์ประกอบ องค์ประกอบ A คือ การเตรียมการสอน องค์ประกอบที่ 6, 7, 8, 9, 10 มีตัวแปรน้อยกว่า 4 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ตอนตั้งจุดประสงค์ว่าจะไม่นำมาพิจารณา

ดังนั้นการพิจารณาองค์ประกอบใหม่ จึงมีเพียง 5 องค์ประกอบ และมีความสำคัญเรียงลำดับดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. การปฏิบัติงาน
3. การปฏิบัติงานนอกเหนืองานสอน
4. ความรู้ความสามารถ
5. การเตรียมการสอน

การวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ในการประเมินผลนิสิตฝึกสอน ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด การเตรียมการสอนเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับสุดท้าย

บทที่ 5

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้เป็น 4 เรื่อง คือ

1. สถานภาพ พบว่า อาจารย์ในระบบการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ประมาณร้อยละ 75 ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาเรื่องการสอนและการทำหน้าที่ต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงคนส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิงด้วย ส่วนเรื่องการศึกษาพบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงร้อยละ 82 จบปริญญาตรี มีปริญญาโทเพียงร้อยละ 17 ทำให้เห็นว่าการเรียนต่อในระดับปริญญาโทยังกระจายไม่มากนักในระบบโรงเรียน ในส่วนจำนวนครั้งของการนิเทศนิสิตฝึกสอนนับว่ายังน้อย อยู่ระหว่างน้อยกว่า 5 ครั้ง ซึ่งทำให้เป็นประเด็นว่าการที่อาจารย์พี่เลี้ยงมีชั่วโมงการนิเทศนิสิตน้อยจะทำให้การตัดสินใจให้ความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบอาจคลาดเคลื่อนไปบ้างเพราะประสบการณ์ของอาจารย์พี่เลี้ยงซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของงานวิจัยครั้งนี้
2. ในส่วนของความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบต้นแบบที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบเรื่องการเตรียมการสอนสูงที่สุดถึงระดับ 4.82 ในขณะที่องค์ประกอบอื่น ๆ ก็อยู่ในระดับสูงเช่นกัน คือ เกิน 4.00 ยกเว้นองค์ประกอบที่ 8 เรื่อง การปฏิบัติงานพิเศษ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยเพียง 3.86 แสดงว่าองค์ประกอบต้นแบบที่นำมาให้กลุ่มตัวอย่างลงความเห็นในความสำเร็จเป็นองค์ประกอบที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าจำเป็นและมีความสำคัญในระดับสูง
3. การให้นำหนักในแต่ละองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 เรื่อง การเตรียมการสอน กลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักมากที่สุดถึง 20 ใน 100 ส่วน แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับเรื่องการเตรียมการสอนมากเป็นพิเศษ ส่วนองค์ประกอบที่น้ำหนักรองลงไป ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับสอง มีน้ำหนัก 15 ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ อีก 6 องค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักเท่ากันหมดคือ 10 แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบที่นำมาเป็นต้นแบบ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้เห็นความสำคัญเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้รับในส่วนของ การให้ความสำคัญ
4. การวิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ด้วยวิธีการคำนวณจาก Eigen Value แล้วนำมาประมวลผลด้วยวิธีการ Rotated Component Matrix ตามตารางที่ 18 พบว่า มีองค์ประกอบใหม่เกิดขึ้น 5 องค์ประกอบ ซึ่งในองค์ประกอบที่ 1 มีองค์ประกอบย่อยของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด แสดงว่าเมื่อคำนวณหาค่าน้ำหนัก

จากการหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างกลับเห็นว่าในการประเมินผลการศึกษา การพิจารณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด แต่อย่างไรก็ตามในองค์ประกอบที่ 1 นี้ ยังมีองค์ประกอบย่อยในเรื่องการเตรียมการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาการสอน ความรู้ความสามารถปะปนเป็นตัวแปรอยู่ด้วย แต่จะมีเรื่องการจัดบรรยากาศการเรียนรู้มากกว่าองค์ประกอบย่อยอื่น แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินแบบสอบถามนี้ ยังไม่สามารถแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ชัดเจน และอาจเป็นไปได้ที่แบบสอบถามของผู้วิจัยยังไม่มีความเที่ยงตรงพอ ที่จะแยกองค์ประกอบต่าง ๆ ออกจากกันอย่างชัดเจน

สำหรับองค์ประกอบที่ 2 ที่จัดกลุ่มใหม่มีน้ำหนักองค์ประกอบย่อยอยู่ที่เรื่องการศึกษาปฏิบัติตน ซึ่งเป็นผลที่น่าแปลกใจ เนื่องจากในการวิเคราะห์ครั้งแรก องค์ประกอบนี้ไม่อยู่ในน้ำหนักที่สูง แต่ผลออกมาเช่นนี้แสดงว่าในการประเมินนิสิตฝึกสอนกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ยังเห็นว่าการประพฤติปฏิบัติตนของนิสิตมีความสำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ

สำหรับองค์ประกอบที่ 3 ที่จัดกลุ่มใหม่ มีน้ำหนักองค์ประกอบย่อยอยู่ที่การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนืองานสอน แสดงว่าปัจจุบันอาจารย์พี่เลี้ยงที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมีการงานนอกเหนือการสอนมากขึ้น ดังนั้นเมื่อนิสิตฝึกสอน จึงเห็นว่านิสิตฝึกสอนน่าจะช่วยงานพิเศษอื่น ๆ ได้บ้าง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันของโรงเรียน ที่มีอาจารย์เกษียณอายุราชการก่อนกำหนด โดยที่รัฐบาลไม่มีอัตราทดแทนให้ทำให้ภาระงานของอาจารย์ในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการปฏิรูปการศึกษาและการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาฉบับใหม่ ทำให้การจัดการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความสับสน ดังนั้นอาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนจึงเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนืองานสอน

สำหรับองค์ประกอบที่ 4 ที่จัดกลุ่มใหม่มีน้ำหนักองค์ประกอบย่อยอยู่ที่ความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะปัจจุบันนิสิตฝึกสอนมักจะละเลยเรื่องความรู้ความสามารถโดยลืมนึกคิดว่าเด็กที่ตนเองสอนสามารถหาความรู้จากแหล่งความรู้อื่น ๆ ได้มากมาย การให้เด็กเรียนจากหนังสือจึงดูเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับนักเรียนในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จึงลงความเห็นว่ ความรู้ความสามารถเป็นเรื่องสำคัญ

องค์ประกอบที่ 5 ที่จัดกลุ่มใหม่ มีน้ำหนักองค์ประกอบย่อยอยู่ที่การเตรียมการสอน ซึ่งเป็นจริงตามสภาพปัจจุบัน อาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนจะต้องทำแผนการสอนส่งผู้บริหาร ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับเรื่องการทำแผนการสอน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถระบุองค์ประกอบสำคัญในการประเมินนิสิตฝึกสอนได้ 5 องค์ประกอบ คือ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. การปฏิบัติตน
3. การปฏิบัติงานพิเศษ
4. ความรู้ความสามารถ
5. การเตรียมการสอน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ให้แนวคิดและความรู้ที่ดี และเป็นแนวทางให้นักการศึกษาสนใจในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ มากขึ้น เพราะการวิจัยครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ความเชื่อเดิมที่เคยเชื่อกันมาไม่ถูกต้องเสียแล้ว และเป็นอุทาหรณ์ให้ครูตระหนักว่า รูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีกในระบบโรงเรียน ถึงเวลาหรือยังที่จะต้องวิเคราะห์กันใหม่แต่จะต้องทำให้ถูกต้องตามหลักวิชาไม่ใช่อาศัยความเห็นของนักวิชาการหรือผู้รู้แต่ฝ่ายเดียว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยที่ต่อเนื่องควรพิจารณากลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน เช่น แยกเป็นอายุงานเท่ากัน หรืออยู่ในระดับงานเดียวกัน จะได้ผลที่ชัดเจนและถูกต้อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แบบประเมินพฤติกรรมการสอน. (เอกสารอัดสำเนา).
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. นครสวรรค์ :
สถาบันราชภัฏนครสวรรค์, 2543.
- คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม. แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
เต็มรูป. มหาสารคาม : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2543.
- คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี. แบบประเมินผลประสบการณ์วิชาชีพครู. จันทบุรี :
สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, 2543.
- คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.
กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2543.
- คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี. แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
เต็มเวลา ขึ้นเต็มรูป. สุราษฎร์ธานี : สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2543.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาศาสตร์.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. คู่มือฝึกสอน ปีการศึกษา 2544. ชลบุรี : มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2544.
- _____ . หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2541. ชลบุรี : มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2541.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. แบบประเมินผลการฝึกสอน. สงขลา :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2543.
- ดร.ณี ชัยมงคล. การบริหารโครงการฝึกสอนและฝึกงานนักศึกษาสถาบันราชภัฏในสหวิทยาลัย
พุทธชินราช : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิชาเอกสายวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.

- นลินี บำเรอราช และสุนทร บำเรอราช. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของนิสิตฝึกสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. การประเมินโครงการฝึกสอนและฝึกงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม ปีการศึกษา 2529. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์, 2530.
- ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. คู่มือฝึกสอน
ปีการศึกษา 2543. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอน. งานวิจัยทุนวิจัยคลังปัญญา สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครู ปีงบประมาณ 2537.
- สุรศักดิ์ หลานมาลา, (แปลและเรียบเรียง). ความสำคัญของคุณภาพครู. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
ปฏิรูปวิชาชีพครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. วิเคราะห์ตัวประกอบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2532.
- Kyriacov, Chris. *Effective Teaching in Schools*. Hert : Simon & Schuster Education, 1993.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ ทม 2007/ว.187

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

22 มกราคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ความคิดเห็น

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน (สำเนาดังแนบ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอน
ของนิสิตฝึกสอน จำนวน ชุด

ด้วยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความประสงค์จะพัฒนาแบบประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนให้สอดคล้องกับสาระต่าง ๆ ตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การทำงานนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อนำมาวิเคราะห์จนกว่าจะได้รูปแบบที่เหมาะสมต่อไป คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านและคณาจารย์ในโรงเรียนของท่านเป็นผู้มีประสบการณ์สูงเกี่ยวกับการประเมินนิสิตฝึกสอน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าหมวดวิชา หรืออาจารย์ที่ทำหน้าที่ประเมินนิสิตฝึกสอน และอาจารย์ที่เสียทุกคน ให้ความคิดเห็นตามแบบสอบถามที่แนบมานี้ และโปรดส่งคืนภายในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2545 โดยระบุหน้าซองถึงหัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ฉลอง ทับศรี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

โทร. (038) 745900 ต่อ 2029, 2070

โทรสาร (038) 393485

(สำเนาตั้งแบบ)

ชลกันยานุกูล	ชลบุรี “สุขบท”
ชลราษฎร์อำรุง	ชลราษฎร์อำรุง ๒
เทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม	บางละมุง
บ้านชลอด	บ้านค่าย
บ้านฉางกาญจนกุลวิทยา	บ้านเนินพลับหวาน
บ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์”	บ้านสวน (จันทบุรีธรรม)
บ้านห้วยกะปิ	ประกัสสรวิทยา
หนังสือพิทยาคาร	พระตำหนักมหาราช
พานทอง	มาตาพุดพันพิทยาคาร
ระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม	ระยองวิทยาคมปากน้ำ
วอนนภาศัพท์	วังจันทร์วิทยา
วัดคอนทอง	วัดบ้านฉาง
วัดป่าประดู่	วัดราษฎร์ศรัทธา
ศรีราชา	สัตหีบวิทยาคม
สาริต “พิบูลบำเพ็ญ”	สุรศักดิ์วิทยาคม
แสนสุข	อนุบาลชลบุรี
อนุบาลร่มไม้	อัสสัมชัญศรีราชา
อุทกวิทยาคม	
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ	วิทยาลัยเทคนิคอะเชิงเทรา
วิทยาลัยเทคนิคจุฬารักษ์ (ลาดขวาง)	วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ	วิทยาลัยเทคนิคมาตาพุด
วิทยาลัยเทคนิคระยอง	วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สำหรับอาจารย์นิเทศก์

แฉง แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายการองค์ประกอบในการประเมิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ
ในการประเมิน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการให้นำหนักในแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

ที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี อายุราชการ..... ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

() ปริญญาตรี	() ประกาศนียบัตรบัณฑิต
() ปริญญาโท	() ประกาศนียบัตรชั้นสูงหลังมหาวิทยาลัย
() ปริญญาเอก	
() อื่น ๆ	
4. ตำแหน่งวิชาการ..... ระดับ
5. สังกัดภาควิชา

() การศึกษานอกระบบ	() วิจัยและวัดผลการศึกษา
() แผนกและจิตวิทยาการศึกษา	() บริหารการศึกษา
() พื้นฐานการศึกษา	() อุตสาหกรรมศึกษา
() หลักสูตรและการสอน	
6. จำนวนครั้งของการเป็นผู้ประเมินนิสิตฝึกสอน

() น้อยกว่า 3 ครั้ง	() 3-5 ครั้ง
() 6-10 ครั้ง	() มากกว่า 10 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายการองค์ประกอบในการประเมิน

จำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นั้น ท่านคิดว่าองค์ประกอบต่อไปนี้ มีความสำคัญหรือไม่
 ถ้ามีความสำคัญ โปรดพิจารณาว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด
 โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสำคัญที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
 ขอความกรุณาตอบทุกข้อ

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1 การเตรียมการสอน.....						
2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....						
3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....						
4 การประเมินผลการเรียนรู้.....						
5 การปฏิบัติตน.....						
6 ความรู้ความสามารถ.....						
7 การพัฒนาการสอน.....						
8 การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน.....						
9 อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
.....						
.....						
.....						
.....						

ตอนที่ 3 ความถี่เห็นต่อความสำคัญของรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่ารายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบในการประเมินผล การฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในรายการ ต่อไปนี้ มีความสำคัญหรือไม่ ถ้ามีความสำคัญ โปรดพิจารณาว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสำคัญที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ขอความกรุณาตอบทุกข้อ

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย	ส่วน นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การเตรียมการสอน							
1.1 มีแผนการสอน / แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วน ถูกต้อง.....							A1
1.2 สาระในองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการสอน / แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องสัมพันธ์กัน.....							A2
1.3 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบทเรียน.....							A3
1.4 เป็นแผนการสอน / แผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้.....							A4
1.5 เป็นแผนการสอน / แผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติได้ภายในเวลาที่กำหนด.....							A5

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย	สัมพันธ์ นักเรียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.6 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่กำหนดกิจกรรม การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....							A6
1.7 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการ เรียนรู้หลากหลายวิธี.....							A7
1.8 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรม / แสวงหา ความรู้.....							A8
1.9 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่ระบุต่อการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับกิจกรรมและ เนื้อหา.....							A9
1.10 กำหนดวิธีการวัดผล และ เครื่องมือวัดผลได้สอดคล้อง กับจุดประสงค์ เนื้อหา และ กิจกรรม.....							A10
1.11 กำหนดสาระสำคัญของการ เรียนรู้ในแผนฯ ได้ถูกต้อง และสัมพันธ์กับองค์ประกอบ ต่างๆ ของแผนฯ.....							A11
2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้							
2.1 บรรยากาศการเรียนรู้เป็นที่น่า สนใจ ท้าทาย สนุกสนาน.....							B1
2.2 บทเรียนมีความสัมพันธ์กับ สังคมรอบตัว / การนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน							B2
2.3 บทเรียนมีความสอดคล้องกับ ความต้องการ / ความสนใจของ นักเรียน.....							B3

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย	สำหรับนักเรียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
2.4 บทเรียนมีความยากง่าย สอดคล้องกับความสามารถ ของนักเรียน.....							B4
2.5 ใช้วิธีการหรือรูปแบบการสอน ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา.....							B5
2.6 ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ สารสนเทศเทคโนโลยีเพื่อ การเรียนรู้.....							B6
2.7 ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงออก ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ.....							B7
2.8 มอบหมายงานตามความถนัด/ ความสนใจของนักเรียน.....							B8
2.9 สนใจคำถามและคำตอบของ นักเรียนทุกคน.....							B9
2.10 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ.....							B10
2.11 มีการเสริมแรงให้นักเรียน ค้นหาคำตอบ / แก้ปัญหา.....							B11
2.12 ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำ การปฏิบัติงานของนักเรียน.....							B12

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักเรียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
3 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้							
3.1 มีกิจกรรมสร้างความสนใจ ก่อนเริ่มบทเรียน.....							C1
3.2 มีกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง.....							C2
3.3 มีกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ร่วมกับผู้อื่น/ มีความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มร่วมกัน.....							C3
3.4 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้แบบองค์รวม / ไร้ขอบ.....							C4
3.5 มีกิจกรรมปลูกฝังความมีวินัย ในตนเองให้แก่ นักเรียน.....							C5
3.6 มีกิจกรรมฝึก / ส่งเสริม คุณธรรม / จริยธรรม / ค่านิยม ที่พึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน....							C6
3.7 มีกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียน ได้คิดวิเคราะห์ / คิดสังเคราะห์/ คิดแก้ปัญหา.....							C7
3.8 มีกิจกรรมกระตุ้น / ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียน.....							C8
3.9 มีกิจกรรมกระตุ้น / ส่งเสริมให้ นักเรียนใฝ่หาความรู้ และ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง.....							C9
3.10 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน สร้างผลงาน / สรุปความรู้ด้วย ตนเอง.....							C10

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
3.11 มีกิจกรรมส่งเสริมความมี สุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา.....							C11
3.12 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ประเมินและปรับปรุงแก้ไข ตนเอง.....							C12
3.13 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ ของตนเอง / รู้คุณค่าของตนเอง.....							C13
3.14 มีกิจกรรมสรุปบทเรียน.....							C14
4. การประเมินผลการเรียนรู้							
4.1 ตรวจสอบผลงานของนักเรียนอย่าง สม่ำเสมอ.....							D1
4.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียนได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด.....							D2
4.3 ใช้วิธีการวัดผลอย่าง หลากหลาย เพื่อการประเมิน ตามสภาพจริง.....							D3
4.4 มีเครื่องมือวัดผลที่สอดคล้อง กับวิธีการวัด.....							D4
4.5 มีการประเมิน / วินิจฉัย ศักยภาพนักเรียนก่อนจัด กิจกรรมการเรียนรู้.....							D5
4.6 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย.....							D6

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักเรียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.7 ใช้ผลการประเมินความรู้ ความสามารถของนักเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน.....							D7
1.8 ติดตามความก้าวหน้าใน การเรียนรู้ของนักเรียน.....							D8
1.9 จัดทำรายงานผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียน.....							D9
1.10 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของ นักเรียน.....							D10
ปฏิบัติการ							
1.1 แต่งกายและมีกริยามารยาท เหมาะสมกับอาชีพครู.....							E1
1.2 ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ กับเพื่อนครู นักเรียน และ บุคคลทั่วไป.....							E2
1.3 เป็นแบบอย่างตามคุณลักษณะ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นใน ตัวนักเรียน.....							E3
1.4 ปฏิบัติต่อนักเรียนอย่าง เสมอภาค และยุติธรรม.....							E4
1.5 มีความเมตตาและช่วยให้ นักเรียนบรรลุความก้าวหน้า ตามศักยภาพ.....							E5
1.6 มีความรับผิดชอบต่องานที่ครู ควรปฏิบัติ.....							E6
1.7 ทำงานร่วมกับเพื่อนครู เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน.....							E7

องค์ประกอบ	ระดับความเข้าใกล้					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักเรียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
5.8 มีความอดกลั้น อดทน / ยับ ปากเพียร / มีวินัย ในการ ปฏิบัติงาน.....							E8
5.9 เคารพในสิทธิของตนเองและ ผู้อื่น.....							E9
5.10 เป็นผู้ตรงต่อเวลา.....							E10
5.11 มีความมั่นใจในตนเองต่อ การทำสิ่งที่ถูกต้อง / ดีงาม.....							E11
5.12 มีความเป็นผู้นำ.....							E12
5.13 ทำงานด้วยความรอบคอบ / เป็นผู้มีความคิดไตร่ตรอง							E13
5.14 พัฒนาความสามัคคีของ หมู่คณะ.....							E14
5.15 ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ.....							E15
6. ความรู้ความสามารถ							
6.1 ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร.....							F1
6.2 มีความแม่นยำในเนื้อหาและ วิธีการปฏิบัติ.....							F2
6.3 มีความรู้กว้างและลึกในเนื้อหา วิชา.....							F3
6.4 มีความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะการสอนเพื่อบรรลุตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....							F4
6.5 สามารถใช้ภาษาไทยอย่าง ถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย..							F5
6.6 ใช้คำถามได้เหมาะสมและมี เทคนิคในการใช้คำถาม.....							F6

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
6.7 มีทักษะในการสื่อสารสัมพันธ์.....							F7
6.8 เสริมแรง / ให้กำลังใจนักเรียน ด้วยวาจาหรือท่าทางที่ เหมาะสม.....							F8
6.9 ควบคุมสถานการณ์การสอน หรือสถานการณ์ในชั้นเรียนได้.....							F9
6.10 ใช้ / พัฒนาสื่อการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพ.....							F10
6.11 มีอารมณ์มั่นคง และควบคุม อารมณ์ในขณะที่สอน.....							F11
6.12 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่าง เหมาะสม.....							F12
6.13 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน.....							F13
5.14 มีทักษะการให้คำปรึกษาแก่ นักเรียน.....							F14
5.15 มีทักษะการเก็บและบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน.....							F15
5.16 ปฏิบัติงานธุรการชั้นเรียน อย่างถูกต้อง.....							F16
การพัฒนาการสอน							
7.1 ประเมินและปรับปรุงแผนการ สอน / แผนการจัดการเรียนรู้ ของตนเองอย่างต่อเนื่อง.....							G1
7.2 ปรับเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อให้ได้ ผลดีกว่าเดิม.....							G2

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย	สำหรับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
7.3 นำผลการประเมินความรู้ ความสามารถของนักเรียนมา พัฒนาคุณภาพการสอน.....							G3
7.4 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน เพิ่มเติม.....							G4
7.5 ใช้ผลการวิจัยมาพัฒนา การสอน.....							G5
7.6 มีรายงานผลความก้าวหน้า/ การพัฒนาการสอนของตนเอง. การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือ จากงานสอน							G6
8.1 ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ได้ครบถ้วน.....							H1
8.2 มีผลงานที่มีคุณภาพบรรลุ วัตถุประสงค์ของงาน.....							H2
8.3 ปฏิบัติงานโดยไม่ทำให้เกิด ปัญหาตามมา.....							H3
8.4 อาสาและให้ความร่วมมือ กับผู้ร่วมงานด้วยดี.....							H4
8.5 มีการวางแผนการทำงานอย่าง เป็นระบบ.....							H5
8.6 ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ ขยัน อดทน.....							H6
8.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของตนเอง.....							H7
8 มีการพัฒนา / ปรับปรุงวิธีการ ปฏิบัติงาน.....							H8

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการให้น้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถ้าแบ่งเรื่องที่มีงประเมินเป็น 8 องค์ประกอบ คือ

1. การเตรียมการสอน
2. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนรู้
5. การปฏิบัติตน
6. ความรู้ความสามารถ
7. การพัฒนาการสอน
8. การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน

ท่านคิดว่าองค์ประกอบแต่ละด้านควรมีน้ำหนัก ความสำคัญต่อการประเมินเพียงใด โปรดให้ถ้าน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบเป็นคะแนน ซึ่งเมื่อรวมน้ำหนักทั้ง 8 องค์ประกอบแล้ว มีคะแนนเต็ม 100 (คะแนนมากแสดงว่ามีความสำคัญมาก) ถ้าหากมีการเพิ่ม องค์ประกอบ (อื่น) เมื่อรวมน้ำหนักทั้งหมดก็ต้องมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน

องค์ประกอบ	น้ำหนักความสำคัญ
การเตรียมการสอน.....
การจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....
การประเมินผลการเรียนรู้.....
การปฏิบัติตน.....
ความรู้ความสามารถ.....
การพัฒนาการสอน.....
การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน.....
อื่น ๆ
รวม	100

แบบสอบถาม

เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

(สำหรับอาจารย์ในโรงเรียนหน่วยฝึกสอน)

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายการองค์ประกอบในการประเมิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ
ในการประเมิน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการให้น้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี อายุราชการ..... ปี
3. วุฒิกการศึกษาสูงสุด

() ปริญญาตรี	() ประกาศนียบัตรบัณฑิต
() ปริญญาโท	() ประกาศนียบัตรชั้นสูงหลังมหาบัณฑิต
() ปริญญาเอก	
() อื่น ๆ	
4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน..... ระดับ
5. หน้าที่การงาน

() ผู้สอน
() ผู้บริหาร
() ผู้สอนและผู้บริหาร
6. การเป็นอาจารย์ที่เลี้ยง หรือ การเป็นผู้ประเมินนิสิตฝึกสอน

() เป็นครั้งแรก
() เคยเป็นมากกว่า 1 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายการองค์ประกอบในการประเมิน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นั้น ท่านคิดว่าองค์ประกอบต่อไปนี้ มีความสำคัญหรือไม่
ถ้ามีความสำคัญ โปรดพิจารณาว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด
โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสำคัญที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ขอความกรุณาตอบทุกข้อ

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1 การเตรียมการสอน.....						
2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....						
3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....						
4 การประเมินผลการเรียนรู้.....						
5 การปฏิบัติตน.....						
6 ความรู้ความสามารด.....						
7 การพัฒนาการสอน.....						
8 การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจาก งานสอน.....						
9 อื่น ๆ (โปรดระบุ)						

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่ารายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบในการประเมินผล การฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในรายการ ต่อไปนี้ มีความสำคัญหรือไม่ ถ้ามีความสำคัญ โปรดพิจารณาว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสำคัญที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ขอความกรุณาตอบทุกข้อ

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย	สำหรับนักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การเตรียมการสอน							
1.1 มีแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบ ต่าง ๆ ครบถ้วน ถูกต้อง.....							A1
1.2 สารในองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการสอน / แผนการ จัดการเรียนรู้ สอดคล้อง สัมพันธ์กัน.....							A2
1.3 กำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับ บทเรียน.....							A3
1.4 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่สามารถทำให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้.....							A4
1.5 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติได้ ภายในเวลาที่กำหนด.....							A5

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.6 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่กำหนดกิจกรรม การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....							A6
1.7 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการ เรียนรู้หลากหลายวิธี.....							A7
1.8 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรม / แสวงหา ความรู้.....							A8
1.9 เป็นแผนการสอน / แผนการจัด การเรียนรู้ที่ระบุสื่อการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับกิจกรรมและ เนื้อหา.....							A9
1.10 กำหนดวิธีการวัดผล และ เครื่องมือวัดผลได้สอดคล้อง กับจุดประสงค์ เนื้อหา และ กิจกรรม.....							A10
1.11 กำหนดสาระสำคัญของการ เรียนรู้ในแผนฯ ได้ถูกต้อง และสัมพันธ์กับองค์ประกอบ ต่างๆ ของแผนฯ.....							A11
2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้							
2.1 บรรยากาศการเรียนรู้เป็นที่น่า สนใจ ท้าทาย สนุกสนาน.....							B1
2.2 บทเรียนมีความสัมพันธ์กับ สังคมรอบตัว / การนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน							B2
2.3 บทเรียนมีความสอดคล้องกับ ความต้องการ / ความสนใจของ นักเรียน.....							B3

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
2.4 บทเรียนมีความยากง่าย สอดคล้องกับความสามารถ ของนักเรียน.....							B4
2.5 ใช้วิธีการหรือรูปแบบการสอน ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา.....							B5
2.6 ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ สารสนเทศเทคโนโลยีเพื่อ การเรียนรู้.....							B6
2.7 ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงออก ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ.....							B7
2.8 มอบหมายงานตามความถนัด/ ความสนใจของนักเรียน.....							B8
2.9 สนใจคำถามและคำตอบของ นักเรียนทุกคน.....							B9
2.10 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ.....							B10
2.11 มีการเสริมแรงให้นักเรียน ค้นหาคำตอบ / แก้ปัญหา.....							B11
2.12 ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำ การปฏิบัติงานของนักเรียน.....							B12

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักเรียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
3.1 มีกิจกรรมสร้างความสนใจ ก่อนเริ่มบทเรียน.....							C1
3.2 มีกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง.....							C2
3.3 มีกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ร่วมกับผู้อื่น/ มีความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มร่วมกัน.....							C3
3.4 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้แบบองค์รวม / ُرอบ.....							C4
3.5 มีกิจกรรมปลูกฝังความมีวินัย ในตนเองให้แก่ นักเรียน.....							C5
3.6 มีกิจกรรมฝึก / ส่งเสริม คุณธรรม / จริยธรรม / ค่านิยม ที่พึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน.....							C6
3.7 มีกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียน ได้คิดวิเคราะห์ / คิดสังเคราะห์/ คิดแก้ปัญหา.....							C7
3.8 มีกิจกรรมกระตุ้น / ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียน.....							C8
3.9 มีกิจกรรมกระตุ้น / ส่งเสริมให้ นักเรียนใฝ่หาความรู้ และ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง.....							C9
3.10 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน สร้างผลงาน / สรุปความรู้ด้วย ตนเอง.....							C10

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย	สำหรับนักเรียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
3.11 มีกิจกรรมส่งเสริมความมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา.....							C11
3.12 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนประเมินและปรับปรุงแก้ไขตนเอง.....							C12
3.13 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง / รู้คุณค่าของตนเอง.....							C13
3.14 มีกิจกรรมสรุปบทเรียน.....							C14
4. การประเมินผลการเรียนรู้							
4.1 ตรวจสอบงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ.....							D1
4.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด..							D2
4.3 ใช้วิธีการวัดผลอย่างหลากหลาย เพื่อการประเมินตามสภาพจริง.....							D3
4.4 มีเครื่องมือวัดผลที่สอดคล้องกับวิธีการวัด.....							D4
4.5 มีการประเมิน / วินิจฉัยศักยภาพนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....							D5
4.6 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย.....							D6

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	ค่ารับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
4.7 ใช้ผลการประเมินความรู้ ความสามารถของนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....							D7
4.8 ติดตามความก้าวหน้าใน การเรียนรู้ของนักเรียน.....							D8
4.9 จัดทำรายงานผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียน.....							D9
4.10 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของ นักเรียน.....							D10
5. การปฏิบัติตน							
5.1 แต่งกายและมีกริยามารยาท เหมาะสมกับอาชีพครู.....							E1
5.2 ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ กับเพื่อนครู นักเรียน และ บุคคลทั่วไป.....							E2
5.3 เป็นแบบอย่างตามคุณลักษณะ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นใน ตัวนักเรียน.....							E3
5.4 ปฏิบัติต่อนักเรียนอย่าง เสมอภาค และยุติธรรม.....							E4
5.5 มีความเมตตาและช่วยให้ นักเรียนบรรลุความก้าวหน้า ตามศักยภาพ.....							E5
5.6 มีความรับผิดชอบต่องานที่ครู ควรปฏิบัติ.....							E6
5.7 ทำงานร่วมกับเพื่อนครู เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน.....							E7

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
5.8 มีความอดทน อดทน / ขยัน พากเพียร / มีวินัย ในการ ปฏิบัติงาน.....							E8
5.9 เคารพในสิทธิของตนเองและ ผู้อื่น.....							E9
5.10 เป็นผู้ตรงต่อเวลา.....							E10
5.11 มีความมั่นใจในตนเองต่อ การทำสิ่งที่ถูกต้อง / ดีงาม.....							E11
5.12 มีความเป็นผู้นำ.....							E12
5.13 ทำงานด้วยความรอบคอบ / เป็นผู้มีความคิดไตร่ตรอง							E13
5.14 พัฒนาความสามัคคีของ หมู่คณะ.....							E14
5.15 ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ.....							E15
6. ความรู้ความสามารถ							
6.1 ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร.....							F1
6.2 มีความแม่นยำในเนื้อหาและ วิธีการปฏิบัติ.....							F2
6.3 มีความรู้กว้างและลึกในเนื้อหา วิชา.....							F3
6.4 มีความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะการสอนเพื่อบรรลุตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....							F4
6.5 สามารถใช้ภาษาไทยอย่าง ถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย..							F5
6.6 ใช้คำถามได้เหมาะสมและมี เทคนิคในการใช้คำถาม.....							F6

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความ สำคัญเลย	สำหรับ นักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
6.7 มีทักษะในการสื่อสารสัมพันธ์.....							F7
6.8 เสริมแรง / ให้กำลังใจนักเรียน ด้วยวาจาหรือท่าทางที่ เหมาะสม.....							F8
6.9 ควบคุมสถานการณ์การสอน หรือสถานการณ์ในชั้นเรียนได้.....							F9
6.10 ใช้ / พัฒนาสื่อการเรียนรู้ การสอนที่มีประสิทธิภาพ.....							F10
6.11 มีอารมณ์มั่นคง และควบคุม อารมณ์ในขณะที่สอน.....							F11
6.12 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่าง เหมาะสม.....							F12
6.13 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน.....							F13
6.14 มีทักษะการให้คำปรึกษาแก่ นักเรียน.....							F14
6.15 มีทักษะการเก็บและบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน.....							F15
6.16 ปฏิบัติงานธุรการชั้นเรียน อย่างถูกต้อง.....							F16
7. การพัฒนาการสอน							
7.1 ประเมินและปรับปรุงแผนการ สอน / แผนการจัดการเรียนรู้ ของตนเองอย่างต่อเนื่อง.....							G1
7.2 ปรับเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อให้ได้ ผลดีกว่าเดิม.....							G2

องค์ประกอบ	ระดับความสำคัญ					ไม่มีความสำคัญเลย	ค่าหรือนักวิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
7.3 นำผลการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนมาพัฒนาคุณภาพการสอน.....							G3
7.4 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนเพิ่มเติม.....							G4
7.5 ใช้ผลการวิจัยมาพัฒนาการสอน.....							G5
7.6 มีรายงานผลความก้าวหน้า / การพัฒนาการสอนของตนเอง.....							G6
8. การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน							
8.1 ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วน.....							II1
8.2 มีผลงานที่มีคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของงาน.....							H2
8.3 ปฏิบัติงานโดยไม่ทำให้เกิดปัญหาตามมา.....							H3
8.4 อาสาและให้ความร่วมมือกับผู้ร่วมงานด้วยดี.....							H4
8.5 มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ.....							H5
8.6 ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละขยัน อุตุน.....							H6
8.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง.....							H7
8.8 มีการพัฒนา / ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน.....							H8

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ต่อการให้นำหนักในแต่ละองค์ประกอบในการประเมิน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าในการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถัดแบ่งเรื่องที่มีมุ่งประเมินเป็น 8 องค์ประกอบ คือ

1. การเตรียมการสอน
2. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนรู้
5. การปฏิบัติตน
6. ความรู้ความสามารถ
7. การพัฒนาการสอน
8. การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน

ท่านคิดว่าองค์ประกอบแต่ละด้านควรมีน้ำหนัก ความสำคัญต่อการประเมินเพียงใด โปรดให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบเป็นคะแนน ซึ่งมีอรรวมน้ำหนักทั้ง 8 องค์ประกอบแล้ว มีคะแนนเต็ม 100 (คะแนนมากแสดงว่ามีความสำคัญมาก) ถ้าหากมีการเพิ่มองค์ประกอบ (อื่น) เมื่อรวมน้ำหนักทั้งหมดก็ต้องมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน

องค์ประกอบ	น้ำหนักความสำคัญ
1. การเตรียมการสอน.....
2. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....
4. การประเมินผลการเรียนรู้.....
5. การปฏิบัติตน.....
ความรู้ความสามารถ.....
การพัฒนาการสอน.....
การปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน.....
อื่นๆ
ม	100